

UPRAVLJANJE PROJEKTIMA FINANCIRANIM IZ EUROPSKOG SOCIJALNOG FONDA

Sunara, Nina

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:007163>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**UPRAVLJANJE PROJEKTIMA
FINANCIRANIM IZ EUROPSKOG
SOCIJALNOG FONDA**

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Ivan Matić

Student:

Nina Sunara

Split, rujan 2022.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1 Problem i predmet istraživanja	3
1.2 Ciljevi rada	3
1.3 Metode rada	3
1.4 Struktura rada	4
2. PROJEKTI FINANCIRANI IZ EUROPSKOG SOCIJALNOG FONDA	5
2.1 Europski socijalni fond	5
2.2 Pravni okvir	6
2.2.1 Osnovna pravila i odgovornosti.....	7
2.3 Postupak prijave projekta	8
2.3.1 Uvjeti za prijavitelje.....	8
2.3.2 Ključni kriteriji odabira projekta	9
2.4 Promocija projekta i obveze korisnika vezane za vidljivost projekta	11
2.5 Programski i projektni ciklus	12
2.5.1 Programiranje	14
2.5.2 Identifikacija.....	15
2.5.3 Formulacija.....	16
2.5.4 Financiranje	17
2.5.5 Provedba i praćenje.....	18
2.5.6 Evaluacija	20
2.6 Priprema plana nabave	21
2.6.1 Načela nabave.....	22
2.6.2 Postupci nabave	24
2.7 Proračun projekta	25
2.7.1 Prihvatljivost troškova	25
2.7.2 Neprihvatljivi troškovi	26

3. ANALIZA UPRAVLJANJA PROJEKTOM NA PRIMJERU PROVEDENOG PROJEKTA „JA SAM PAUK (PONOSAN, AKTIVAN, UKLJUČEN, KORISTAN)“ UDRUGE VETERANA	
4. GARDIJSKE BRIGADE	27
3.1 Udruga veterana 4. Gardijske brigade	27
3.2 Promocija projekta i poštivanje znakova vidljivosti	27
3.3 Projektni ciklus.....	29
3.3.1 Programiranje	30
3.3.2 Identifikacija.....	31
3.3.3 Formulacija.....	33
3.3.4 Financiranje.....	36
3.3.5 Provedba i praćenje.....	36
3.3.6 Evaluacija	39
3.4 Javna nabava prema pravilniku NOJN.....	42
3.4.1 Tehničke specifikacije.....	44
3.4.2 Rok izvršenja ugovora	45
3.4.3 Sadržaj ponude	46
3.4.4 Otvaranje ponuda i odluka o izboru	47
3.5 Vođenje troškova na projektu.....	49
4. ZAKLJUČAK	51
LITERATURA:	53

1. UVOD

1.1 Problem i predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog rada su specifičnosti upravljanja projektima financiranim iz sredstava Europskih strukturnih i investicijskih fondova. Sredstva se koriste na temelju dva ključna Operativna programa; „OP Konkurentnost i kohezija“, financiran iz EFRR-a i Kohezijskog fonda te „OP Učinkoviti ljudski potencijali“, financiran iz ESF-a.

Poseban naglasak stavljen je na postupak prijave projekata „OP učinkoviti ljudski potencijali“ te važnost poštivanja pravila tijekom izvedbe samih projekata. Primjenjivost tih pravila i detaljniji način provedbe ovakvih projekata detaljnije se objašnjavaju kroz praktičan primjer izvedenog projekta „Ja sam PAUK (Ponosan, Aktivan, Uključen, Koristan)“ prijavljenog preko natječaja „OP Učinkoviti ljudski potencijali“. Analizirane su specifičnosti provedbe, nabave i izvođenja aktivnosti projekta na temelju podataka dobivenih od voditelja projekta.

1.2 Ciljevi rada

Osnovni cilj rada je da se pregledom teorijski razrađenog problema upravljanja projektima financiranim iz Europskog socijalnog fonda te analize praktičnog primjera provedbe takvog tipa projekta dođe do novih spoznaja o obilježjima projekata te poveća razumijevanje samog pojma projekata financiranih iz Europskog socijalnog fonda. Budući da je Republika Hrvatska tek kratak period članica Europske Unije, literatura na ovu temu jako slabo je razrađena te nije dostupna u knjižnicama ili knjižarama. Ovaj rad može poslužiti kao uvod u pojam i provedbu projekata financiranih iz ESF-a budući da takva tema na potpuno obrađen način još uvijek nigdje nije dostupna na jednom mjestu.

1.3 Metode rada

Prilikom istraživanja i izrade ovog rada korištene su kabinetske i empirijske metode. Kabinetske metode odnose se na pretraživanje internetskih izvora, znanstvenih i stručnih članaka, dostupnih Zakona te knjiga na ovu temu. Primarni izvor informacija o ovom dijelu rada službena je internetska stranica Europskog socijalnog fonda na kojoj su sadržani svi bitni dokumenti na temelju kojih ESF funkcionira u Hrvatskoj. Empirijske metode odnose se na analizu dobivene projektne dokumentacije, opisivanje načina prijave i specifičnosti provedbe

projekata u praksi. Potporne metode korištene prilikom izrade rada uključuju metode specifikacije, analize, sinteze, definicije, dedukcije i indukcije.

1.4 Struktura rada

Rad se sastoji od dva ključna dijela - teorijskog i empirijskog, popraćena uvodnim i zaključnim poglavljem. U uvodnom poglavljju opisan je problem istraživanja, izvori korištenih podataka, metode korištene tijekom izrade te ciljevi rada. Drugo poglavlje prikazuje osnovna teorijska polazišta o projektima financiranim iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“, objašnjavajući osnovna pravila provedbe, nabave i uputa za prijavitelje koji se razlikuju od projekta do projekta, ali ukazane bitne stavke se u pravilu ne mijenjaju. Treće poglavlje se kroz praktičan primjer nadovezuje na teorijski dio rada analizirajući projekt „Ja sam PAUK“ sa specifičnostima prijave istog, načinima provođenja nabave te općim pravilima koji se moraju poštovati tijekom izvedbe projekta. U četvrtom poglavljju iznose se zaključna razmatranja na ovu temu dobivenih nakon pisanja rada.

2. PROJEKTI FINANCIRANI IZ EUROPSKOG SOCIJALNOG FONDA

2.1 Europski socijalni fond

Europski socijalni fond kao instrument kohezijske politike usmjeren je ka reduciranju razlika između razvijanja zemalja članica Europske Unije. Zadatak je ESF jačanje gospodarskog potencijala i socijalne kohezije, održivi razvitak države te smanjenje udjela nezaposlenog stanovništva. Financiranje iz Europskog socijalnog fonda utječe na rast zemlje i kroz obrazovanje, socijalnu uključenost, promociju socijalnog dijaloga te jačanje organizacija civilnog društva. ESF je Republici Hrvatskoj dostupan od sredine 2013. godine.¹

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava s Upravom za koordinaciju programa i projekata EU u području rada i socijalne sigurnosti upravljačko je tijelo Operativnog programa za razvoj ljudskih potencijala te je glavno odgovorno za upravljanje i provedbu Operativnog programa prema propisima Europske Unije.

Na prvoj razini posrednička su tijela Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta te Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Hrvatski zavod za zapošljavanje, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih posrednička su tijela druge razine.

29. kolovoza 2013. na sjednici Hrvatske Vlade donesena je Odluka o operativnim programima za financijsko razdoblje Europske unije 2014.-2020. Ova odluka je i danas na snazi budući da operativni i financijski okvir za razdoblje 2021.-2027. još službeno nije objavljen jer nije još razrađen s Europskom komisijom.

Osnovni programski dokumenti za korištenje sredstava ESI fondova u ovom razdoblju su Partnerski sporazum, Operativni program „Konkurentnost i kohezija” 2014.-2020 te Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali” 2014.-2020. Ukupna je vrijednost OP učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. 1,88 milijardi eura, od čega je 1,62 milijardi financirano iz Europskog socijalnog fonda.² Operativni programi definiraju specifične ciljeve vezane uz prioritete ulaganja financirane iz Europskog socijalnog fonda.

---

¹ Europski socijalni fond [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/> [02.06.2022.]

² Strukturni fondovi – OP ULJP [Internet], dostupno na <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-ucinkoviti-ljudski-potencijali-2014-2020/> [02.06.2022.]

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali ima prioritete investiranja redom:

- Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage
- Socijalno uključivanje
- Kvalitetni sustavi obrazovanja i cjeloživotnog učenja
- Pametna administracija.³

Ciljevi investiranja u zapošljavanje usmjereni su na reduciranje stope nezaposlenosti, promicanje reintegracije nezaposlenih osoba na tržište rada kroz provedbu mjera aktivne politike tržišta rada, povećanje konkurentnosti, lokalna partnerstva za zapošljavanje kao model koji najbolje prepoznaje potrebe tržišta rada, poboljšanje učinkovitosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, veća prilagodljivost malih i srednjih poduzeća i obrta kroz obrazovanje na području poduzetništva.

Ciljevi ulaganja u socijalno uključivanje su potpora socijalno osjetljivim skupinama, posebice oko zaposlenja te razvoj socijalnih usluga u zajednici. Krajnji cilj je boljitak kvalitete socijalnih usluga zajednice te olakšano usklađivanje obiteljskog i poslovnog života među stanovništvom.

Ciljevi ulaganja u sustav obrazovanja odnose se na provedbu politike razvijanja potencijala ljudstva te povećanje učinkovitosti obrazovnog sustava i usklađivanja istog s aktualnim potrebama tržišta rada.

Ciljevi pametne administracije odnose se na jačanje uloge civilnog društva u izgradnji demokratskog, otvorenog, uključivog, bogatog i socijalno pravednog, održivog te ekološki osviještenog društva.⁴

2.2 Pravni okvir

Proces provedbe projekata financiranih iz Europskog socijalnog fonda pravno je uređen u Zakonu o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj⁵. U ovom Zakonu opisane su obveze institucija uključenih u

---

³ Europski socijalni fond [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/> [02.06.2022.]

⁴ Ibid.

⁵ Narodne novine br. 78/12, 143/13 i 157/13, dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_01_3_119.html [04.06.2022.]

sustav upravljanja programima i fondovima Europske Unije te su utvrđeni programi koji se financiraju iz sredstava Unije.

Nadalje, Uredbi o tijelima u Sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, povezano s ciljem „Ulaganje u rast i radna mjesta“ utvrđeno je koja državna tijela obavljaju zadatke povjerene od Zakona o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj.⁶

Svi zakonski propisi koji uređuju načine provođenja projekata financiranih iz Europskog socijalnog fonda dostupni su na službenoj internetskoj stranici Europskog socijalnog fonda.

2.2.1 Osnovna pravila i odgovornosti

Komunikacija među ugovorenim stranama odvija se poštom, elektroničkom poštom, telefaksom ili pismeno osobnom dostavom. Strana koja šalje pismeni dokument mora imati dokaz o primitku iste. Odgovornost za provedbu projekta u cijelosti je na prijavitelju projekta. On je obvezan detaljno proučiti odredbe Ugovora i Zakona vezanih za izvedbu projekta. U skladu s Odredbama, na njemu je odgovornost da osigura financijska i druga sredstva u cilju uspješne provedbe projekta. Dužan je snositi sve troškove projekta izvan prihvatljivih troškova prihvaćenih Ugovorom. Ukoliko se projekt provodi u partnerstvu, prijavitelj garantira da njegovi partneri poštuju svoje obveze u skladu s Ugovorom.⁷

Prihodi – ni u kojem slučaju nije dopušteno naplaćivanje sudjelovanja u projektnim aktivnostima. Ukoliko tijekom provedbe projekta dođe do ostvarenja nekog prihoda, za njegov će iznos biti umanjen ukupan iznos bespovratnih sredstava.⁸

---

⁶ SAFU Priručnik [Internet], dostupno na [https://safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU - PRIRUCNIK_ZA_KORISNIKE_v_2.pdf](https://safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU_-_PRIRUCNIK_ZA_KORISNIKE_v_2.pdf) [05.06.2022.]

⁷ Ibid.

⁸ Upute za prijavitelje OP ULJP „Promocija zdravlja i prevencija bolesti“ [Internet], dostupno na <https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2020%20Natje%C4%8Daji/Upute%20za%20prijavitelje-Promocija%20i%20prevencija-faza%202.pdf> [05.06.2022.]

2.3 Postupak prijave projekta

Prijava mora biti napisana na hrvatskom jeziku te ispunjena u elektroničkom obliku na Prijavnom obrascu A dostupnog na internetskoj stranici Europskih Strukturnih i Investicijskih Fondova. Svi pravilnici i primjenjivi zakoni dostupni su na internetskoj stranici Europskog socijalnog fonda. Ispravno napisan projektni prijedlog dostavlja se u zatvorenom paketu/omotnici osobnom dostavom ili poštanskom pošiljkom na adresu Ureda za financiranje i ugovaranje projekata Europske unije.⁹

2.3.1 Uvjeti za prijavitelje

Uvjeti za prijavitelje mogu se razlikovati u skladu sa specifičnostima pojedinih poziva ali se ključni uvjeti pretežito svode na iste stavke. Prijavitelj se može na Poziv za dostavu projektnih prijedloga prijaviti sam ili u partnerstvu. Ukoliko se prijava vrši u partnerstvu prijavitelj može kao projektne partnere imati najviše četiri pravne osobe.

Da bi pravna osoba mogla biti prijavitelj mora ispunjavati sljedeće uvjete:

1. Biti registrirana u Republici Hrvatskoj s jednim od pravnih statusa:
  - Udruga
  - Javna ustanova
  - Zaklada
  - Jedinica lokalne ili regionalne samouprave
2. Imati dovoljan kapacitet za provedbu projekta u ljudskom, pravnom, financijskom i operativnom smislu
3. Ne biti u stečajnom postupku, postupku predstečajne nagodbe, postupku gašenja, postupku likvidacije ni u postupku prisilne naplate
4. Nemati dugovanja javnih davanja prema evidenciji Porezne uprave
5. Nije prekršila odredbe o namjenskom korištenju sredstva iz ESF i drugih javnih izvora¹⁰

Partneri u projektu također moraju ispunjavati sve navedene uvjete. Kao dokaz da ispunjavaju sve navedene uvjete prijavitelj, zajedno s partnerima, uz prijavu mora priložiti izjave/dokaze određene prema uputama za prijavitelje.

⁹ Ibid.

¹⁰ Upute za prijavitelje OP ULJP „Podrška socijalnom uključivanju“ [Internet], dostupno na http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2017/09/Upute-za-prijavitelje_12.01.2018.pdf [06.06.2022.]

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava neće biti sklopljen ukoliko se ispostavi da prijavitelj ili partner u projektu ne zadovoljavaju sve uvjete ili se dogodio neki od slučajeva:

- Priloženi dokazi sadrže lažne podatke
- Prijavitelj ili partner u projektu su u sukobu interesa
- Prijavitelj ili partner je pravomoćno osuđen za kaznena djela prijevare, primanja ili davanja mita, zloporabe u postupku javne nabave, utaje poreza ili carine, subvencijske prijevare, pranja novca, zloporabe položaja i ovlasti, nezakonitog pogodovanja, udruživanja za počinjenje kaznenih djela, zloporabe obavljanja dužnosti državne vlasti ili protuzakonitog posredovanja¹¹
- Dokazano je da je prijavitelj ili partner pružao lažne podatke nadležnim tijelima za upravljanje fondovima EU
- Prijavitelj ili partner je pokušao doći do povjerljivih podataka ili utjecati na bilo koje tijelo povezano s odabirom projekata¹²

Svaki prijavitelj ima pravo na dostavu samo jednog projektnog prijedloga. Iznimno, u slučaju isključenja projektnog prijedloga, on ima pravo podnijeti novi projektni prijedlog. Istovremeno, prijavitelj može biti i partner u nekom drugom projektu. Partneri mogu sudjelovati u više projekata.¹³

Za sve prijavitelje vrijedi pravilo da lokacija aktivnosti projekta mora biti unutar teritorija Republike Hrvatske. Iznimno, ukoliko je to potrebno za postizanje određenih ciljeva projekta, pojedine aktivnosti mogu biti organizirane izvan Republike Hrvatske.

Provedba projekta započinje sklapanjem Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava i traje između 18 i 24 mjeseca.

2.3.2 Ključni kriteriji odabira projekta

Kriteriji prihvatljivosti i kriteriji dodjele primjenjuju se na sve operacije unutar Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“. Da bi projektni prijedlog bio prihvatljiv za financiranje mora zadovoljiti uvjete prihvatljivosti navedene u nacionalnim propisima i

---

¹¹ Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15), dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_84_1562.html [08.06.2022.]

¹² Upute za prijavitelje OP ULJP „Podrška socijalnom uključivanju“ [Internet], dostupno na http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2017/09/Upute-za-prijavitelje_12.01.2018.pdf [06.06.2022.]

¹³ Ibid.

propisima Europske Unije. Ispunjavanje kriterija dodjele primjenjuje se prilikom ocjene kvalitete svih projektnih prijedloga Operativnog programa.¹⁴

Kriteriji odabira projekta detaljno su razrađeni u ovisnosti o vrsti poziva. Ključni kriteriji odabira kod većine projekata su sljedeći:

- Doprinos projekta ostvarenju ciljeva prema nacionalnim i strateškim dokumentima
- Utjecaj projekta na ostvarenje ciljeva Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali
- Detaljno opisane potrebe ciljanih skupina prema ciljevima Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali
- Kvaliteta projektnog prijedloga
- Razina operativnih sposobnosti prijavitelja projekta
- Postojanje mogućnosti šire primjene rezultata projekta¹⁵

Detaljno su navedene i aktivnosti koje ne mogu biti prihvaćene za financiranje u sklopu Operativnog programa. Aktivnosti i projekti koji ne mogu biti prihvaćeni su sljedeći:

- projekti koji nemaju korisnika van članova Udruge
- projekti kojima su jedine aktivnosti usmjerene na odnose s javnošću
- projekti koji su u nadležnosti Vlade RH
- projekti čije aktivnosti podupiru sustave a ne pojedince
- individualno sponzorstvo za sudjelovanje na seminarima, konferencijama i slično
- jednokratni projekti poput okruglog stola, seminara, izleta i slično
- donacije u dobrotvorne svrhe
- bilo kakve profitne aktivnosti
- projekti koji se odnose na kapitalna ulaganja u vozila, zgrade ili zemljišta
- projekti koji su isključivo vezani za razvoj planova i strategija
- projekti povezani s vjerom ili politikom
- zajmovi drugim organizacijama
- projekti koji se svode samo na istraživanje
- bilo koje aktivnosti koje ne pridonose ostvarenju specifičnog cilja¹⁶

---

¹⁴ Europski socijalni fond – Učinkoviti ljudski potencijali [Internet], dostupno na: <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2014-2020/kriteriji-odabira/> [01.07.2022.]

¹⁵ Upute o provedbi horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [02.07.2022.]

2.4 Promocija projekta i obveze korisnika vezane za vidljivost projekta

U svrhu informiranja javnosti o provedbi projektnih aktivnosti propisane su dopuštene marketinške aktivnosti. Promotivne su aktivnosti koje se smatraju prihvatljivima kod ESF projekata:

- Kampanje u medijima, televizijske reklame i spotovi
- Otvoreni dani
- Radionice, seminari, predavanja
- Održavanje okruglog stola
- Organizacija manifestacija javnog karaktera
- Održavanje webminara
- Izrada promotivnog materijala
- Izrada internetskih stranica projekta¹⁷

Pritom, svaka projektna aktivnost informiranja i komunikacije s javnošću mora u sebi sadržavati sljedeće oznake:

- Zastavicu Europske unije uz natpis „Europska unija“
- Obavijest o fondu iz kojeg se financira projekt (Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond ili Europski socijalni fond)
- Slogan „Zajedno do fondova EU“
- Logotip fonda
- Isključenje odgovornosti¹⁸

Slika 1 - Primjer vidljivosti oznaka kod komuniciranja projekta s javnošću

Izvor: Strukturni fondovi – Upute za korisnike [Internet], dostupno na <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/Upute-za-korisnike-zadnja-verzija.pdf> [23.06.2022.]

¹⁶ Upute za prijavitelje OP ULJP „Promocija zdravlja i prevencija bolesti“ [Internet], dostupno na <https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2020%20Natje%C4%8Daji/Upute%20za%20prijavitelje-Promocija%20i%20prevencija-faza%202.pdf> [08.06.2022.]

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Upute za korisnike sredstava – Informiranje, komunikacija i vidljivost [Internet], dostupno na <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/Upute-za-korisnike-zadnja-verzija.pdf> [13.07.2022.]

Ukoliko su oznake potrošan materijal, poput naljepnica, prijavitelj projekta mora imati odgovarajuću zalihu oznaka kako bi se iste zamijenile po potrebi. Emblem Unije uvijek mora biti istaknut, jasno vidljiv i primjeren veličini predmetnog dokumenta. U svim medijima se prikazuje u bojim osim u slučajevima kada je cjelokupan materijal kreiran u crno-bijeloj varijanti. Ukoliko je projekt sufinanciran iz nekoliko fondova Europske unije napomena glasi „Projekt je sufinancirala Europska unija iz europskih strukturnih i investicijskih fondova.“

Korisnik ima pravo uz osnovne elemente vidljivosti koristiti i svoj logotip, kao i logotipe partnera ili drugih donatora, ali pritom ne smije kompromitirati i umanjiti vidljivost oznaka Unije oko lokacije i veličine.

Sav materijal namijenjen informiranju o projektu mora biti napisan na hrvatskom jeziku. Ukoliko korisnik to želi, uz hrvatski jezik elemente može izrađivati i na engleskom jeziku.

Tijekom provedbe projekta korisnik je dužan javnost informirati o dobivenoj potpori putem svoje internetske stranice (ukoliko ista postoji) te putem plakata. Na internetskoj stranici korisnika emblem u boji uz tekst „Europska unija“ s napomenom o fondu iz kojeg se projekt financira mora biti vidljiv odmah po otvaranju internetske stranice (bez potrebe pomicanja stranice). Kod projekata čija je internetska stranica izrađena u sklopu projekta, ovi se elementi trebaju nalaziti na naslovnoj stranici.

Stranica treba uključiti poveznicu na www.strukturnifondovi.hr te, ukoliko ona postoji, na stranicu operativnog programa iz kojeg je sufinanciran projekt. Stranica mora uključivati naziv projekta, korisnika i partnere projekta, kratak opis projekta, ciljeve i očekivane rezultate projekta, razdoblje njegove provedbe, vrijednost projekta te iznos koji je sufinanciran iz fondova Europske unije naveden u kunama te kontakt osobu za više informacija.¹⁹

2.5 Programski i projektni ciklus

Program je okvir za planiranje projekata i aktivnosti unutar Europskog socijalnog fonda. Najčešće se odvija na nacionalnoj razini. Projekti se odvijaju unutar programa, ograničeni su vremenom, resursima i novcem te imaju definirane prioritete i ciljeve.²⁰

---

¹⁹ Ibid.

²⁰ IRMO Upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na <https://irmo.hr/4-upravljanje-projektним-ciklusom/> [10.06.2022.]

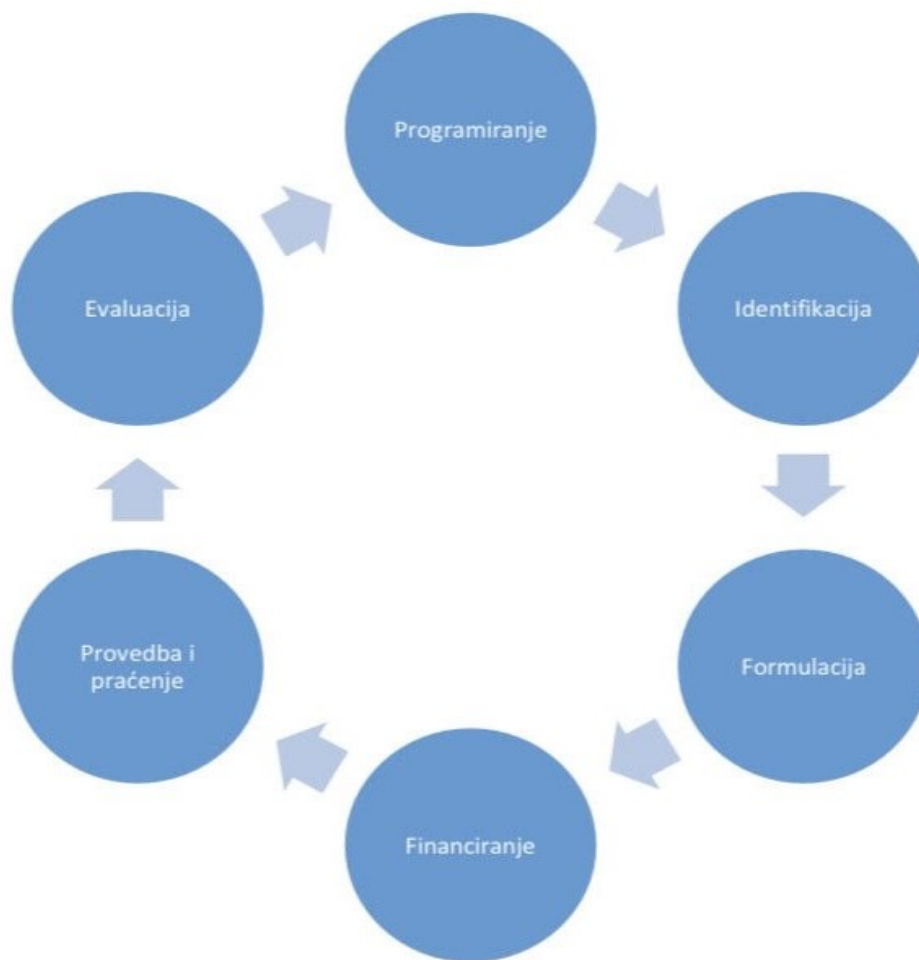
Dobro upravljanje projektnim ciklusom osigurava usklađenost projekata s općim ciljevima Europske komisije u okviru Operativnog programa i sa stvarnim potrebama krajnjih korisnika projekta. Sama izvedivost i održivost projekta također je uvjetovana aktivnim sudjelovanjem glavnih dionika u upravljanju projektnim ciklusom.²¹ Kako bi se upravljanje programom i projektom pojednostavnilo i kako bi se smanjio broj mogućih propusta, programi i projekti podijeljeni su u šest ključnih faza koje zajedno čine projektni ciklus. Faze su međusobno povezane na način da se završetkom jedne faze stvaraju uvjeti početka iduće faze.²²

Trajanje svake faze ciklusa razlikuje se u ovisnosti o složenosti i specifičnosti svakog pojedinog projekta. Obveze prijaviteljima po pojedinim fazama projekta su razrađene u narednom dijelu teksta.

---

²¹ Smjernice za upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [11.06.2022.]

²² Razvojna agencija Karlovačke županije – Uvod u upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na <https://www.ra-kazup.hr/karla/wp-content/uploads/2020/10/4.1.-Uvod-u-upravljanje-projektnim-ciklusom.pdf> [12.06.2022.]

Slika 2 - Ciklus EU projekata

Izvor: Upute za provedbu horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [23.06.2022.]

2.5.1 Programiranje

Programiranje je prva faza ciklusa. U ovoj fazi dolazi se do spoznaje problema i ograničenja te se definiraju prioritete i ciljevi koji se provedbom programa, odnosno projekta žele postići. Određuju se glavni dionici i procjenjuju njihovi interesi, sposobnosti i potrebe. Također se određuje strategija za razvojnu pomoć Europske komisije.²³ Za korisnike bespovratnih sredstava, ova faza započinje u trenutku objave natječaja.²⁴

²³ Smjernice za upravljanje projektom ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [11.06.2022.]

²⁴ IRMO Upravljanje projektom ciklusom [Internet], dostupno na <https://irmo.hr/4-upravljanje-projektom-ciklusom/> [10.06.2022.]

Iznimno je važno za prijavitelja u ovoj fazi da detaljno prouči Upute za prijavitelje u okviru natječajne dokumentacije. Potrebno je proučiti kriterije za ocjenjivanje kvalitete projektnog prijedloga te prihvatljivost pojedinih aktivnosti i troškova. Po završetku navedenih aktivnosti prijavitelj definira temu projekta i započinje razradu prijave projekta.²⁵

2.5.2 Identifikacija

U fazi identifikacije definira se „središnji problem“ zajedno s njegovim uzrocima i prijedlozima rješenja. Dakle, definiraju se izvedivost projekta, aktivnosti projekta i procjena troškova projekta. Ideje moraju biti usklađene s prioritetima Europske komisije i partnera projekta.²⁶

U fazi identifikacije od korisnika se očekuje detaljna razrada projektnih aktivnosti i potrebnog proračuna za izvršenje istih. Važno je definirati horizontalne prioritete jer se definicijom ciljne skupine uviđa obuhvaća li projekt osobe koje se nalaze u nepovoljnom položaju. Potrebno je razraditi na koji će se način takvim korisnicima omogućiti pristup projektnim aktivnostima, kakva ograničenja postoje te kakav je omjer uključenosti muškaraca i žena u projektu jer je jedna od dužnosti prijavitelja osigurati ravnopravnost spolova na projektu.

Kod razrade projektnih aktivnosti, od prijavitelja se očekuje da za iste navede na koji način ona doprinosi određenim horizontalnim temama; jednakoj mogućnosti i nediskriminaciji, održivom razvoju i ravnopravnosti između spolova. Osim toga, prijavitelj je dužan predvidjeti i rizike ovim temama te objasniti koje će mjere biti poduzete u cilju prevencije istih ili smanjenja njihovog negativnog utjecaja.

Kao primjer adekvatnog uvažavanja horizontalnih tema u ovoj fazi može se navesti situacija u kojoj je prijavitelj projekta koji potiče zaposlenje žena u ruralnim područjima anketirao žene iz svoje ciljne skupine prije razrade same projektne ideje. Definirao je način na koji će im biti omogućeno sudjelovanje, kao i način prijevoza na one lokacije na kojima se održavaju aktivnosti. Javni prijevoz nije bio osiguran, pa su sudionicama bili pokriveni putni troškovi korištenja osobnih automobila. Vrijeme provedbe aktivnosti prijavitelj je također prilagodio

---

²⁵ ESF Upute za prijavitelje OP ULJP o provedbi horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [10.07.2022.]

²⁶ IRMO Upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na <https://irmo.hr/4-upravljanje-projektним-ciklusom/> [10.06.2022.]

svojim sudionicama na način da se većinski dio aktivnosti provodio u poslijepodnevnim satima budući da su sudionice izjasnile kako imaju više obveza kroz jutro. Prijavitelj je, u cilju osiguranja jednakih mogućnosti i nediskriminacije, osigurao prostor koji je imao adekvatan pristup osobama s invaliditetom te je poziv na sudjelovanje sadržavao i upit o postojanju posebnih zahtjeva korisnika. Budući da je cilj projekta bio uključiti žene na tržište rada, isti je doprinio ravnopravnosti spolova kroz razvojem inovativnih socijalnih usluga s ciljem usklađenja radne i obiteljske uloge.

Prilikom razrade proračuna, prijavitelj mora uključiti i troškove nastale zbog doprinosa navedenim horizontalnim temama kao što je to primjerice trošak osiguranja tumača znakovnog jezika i slično. U slučaju da prijavitelj navede osiguranje takve stavke, a istu nije naveo u proračunu projekta, posredničko tijelo od njega može zahtijevati da takav trošak pokrije iz svojih vlastitih financijskih sredstava.

Obveze su prijavitelja u fazi identifikacije:

- Analizirati dionike i njihove potrebe s obzirom na dob, spol, nacionalnu pripadnost ili etničko porijeklo, ekonomski status, imovinsko stanje, invaliditet, zdravstveno stanje, jezik, vjerska ili politička uvjerenja, spolnu orijentaciju, bračno stanje;
- Definirati karakteristike ciljne skupine kao i njihove potrebe i ograničenja u odnosu na sudjelovanje u projektnim aktivnostima;
- Opisati aktivnosti koje doprinose horizontalnim prioritetima i rizike realizacije tih aktivnosti zajedno s mjerama prevencije i umanjenja štetnog utjecaja za svaki od postojećih rizika;
- U proračun projekta uključiti i troškove provedbe aktivnosti doprinosa horizontalnim prioritetima.²⁷

2.5.3 Formulacija

Nakon što se utvrdi da projektna ideja u potpunosti zadovoljava kriterije ocjene kvalitete, prelazi se na fazu formulacije. Iznimno, u slučaju kada je priprema projekta dobro odrađena te

---

²⁷ ESF Upute za prijavitelje OP ULJP o provedbi horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [10.07.2022.]

je jasno vidljivo kako projekt zadovoljava sve kriterije ocjene, projekt može preskočiti ovu fazu.²⁸

U fazi formulacije detaljno se objašnjavaju opći i specifični ciljevi projekta, definiraju se ciljne skupine i razlozi odabira istih. Aktivnosti projekta se razrađuju i definira se njihov vremenski raspored, potreban proračun i resursi za njihovu provedbu. Također se u fazi formulacije dokazuje usklađenost projekta s nacionalnim politikama, opravdanost projekta u odnosu na odabrane ciljne skupine te potencijalna održivost projekta po završetku njegove izvedbe.²⁹

U fazi formulacije prijavitelj ispunjava projektnu prijavu. Prilikom popunjavanja prijave detaljno treba opisati horizontalne teme. U prijavu se navode statistički podaci, aktivnosti usklađene s ciljevima projekta i natječaja.³⁰

Prijavitelj u ovoj fazi, također, detaljno izrađuje plan financiranja projekta, analizu troškova i koristi, plan upravljanja projektom i rizicima na projektu te se priprema za faze financiranja, provedbe i evaluacije.³¹

Osim kriterija koji se primjenjuju tijekom faze identifikacije, ocjenjivanje u fazi formulacije uključuje i kriterije izvedivosti, analizu rizika, strukture provedbe te održivosti. Projekt mora biti ocjenjen kao relevantan, izvediv i dobro upravljan.³²

2.5.4 Financiranje

Ovisno o Uredbi o financiranju, Europska komisija ima dva pristupa financiranja. Kada je riječ o programima i skupini projekata, odluka o financiranju donosi se na kraju faze

---

²⁸ Smjernice za upravljanje projektom ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturfondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [13.06.2022.]

²⁹ IRMO Upravljanje projektom ciklusom [Internet], dostupno na <https://irmo.hr/4-upravljanje-projektom-ciklusom/> [10.06.2022.]

³⁰ ESF Upute za prijavitelje OP ULJP o provedbi horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [10.07.2022.]

³¹ Smjernice za upravljanje projektom ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturfondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [18.06.2022.]

³² Ibid.

identifikacije. Za pojedinačne programe, s druge strane, ovo je zasebna faza i započinje po završetku faze formulacije.³³

U fazi financiranja detaljno se proučava proračun projekta, procjenjuje se nužnost i realnost traženih troškova te se službeno donosi odluka o tome hoće li projekt biti sufinanciran ili neće. Ukoliko se ispostavi da su troškovi koje je prijavitelj dostavio precijenjeni, dolazi do takozvanog „čišćenja proračuna,, u kojemu se traženi iznosi reduciraju. Potpisom ugovora o sufinanciranju službeno završava faza financiranja i započinje faza provedbe.³⁴

2.5.5 Provedba i praćenje

Faza provedbe najvažnija je i najosjetljivija faza projektnog ciklusa. Projektna prijava dio je ugovora i sukladno tome, prijavitelj je dužan realizirati sve što je prijavom navedeno. Sve prethodne i naredne faze nužna su potpora fazi provedbe.

Kako bi se kompleksnost ove faze pojednostavnila, moguće je podijeliti u tri razdoblja. U prvom se razdoblju utvrđuje postojeće stanje, a glavni zadaci su sklopiti ugovor, mobilizirati resurse, provjeriti plan projekta, omogućiti sustave nadzora. Središnje razdoblje glavno je razdoblje provedbe u kojemu se odvija trajna nabava i raspored resursa i kadrova, provode se aktivnosti uz ostvarenje rezultata, projekt se nadzire i kontrolira, ispituju se operativni planovi te se izvještava o napredovanju projekta. U završnom razdoblju postupno se osiguravaju uvjeti za uspostavu planova održavanja, odgovornosti se prenose na lokalne partnere te se prati učinkovitost prenošenja potrebnih vještina.

Tijekom faze provedbe voditelj projekta odgovoran je za izvršenje tri glavne skupine zadataka: nadzor i redovan pregled, planiranje i ponovno planiranje te izvješćivanja.

Menadžment projekta odgovoran je za nadzor projekta u smislu upravljanja rizicima, provedbe aktivnosti i ostvarivanja rezultata. Sustavno i stalno praćenje projektnog napretka djeluje kao važna podrška djelotvornom odlučivanju. Preporučljivo je primjenjivati praktične alate poput logičkih matrica i planove provedbe. Nadzor se može dopunjavati i revizijom.

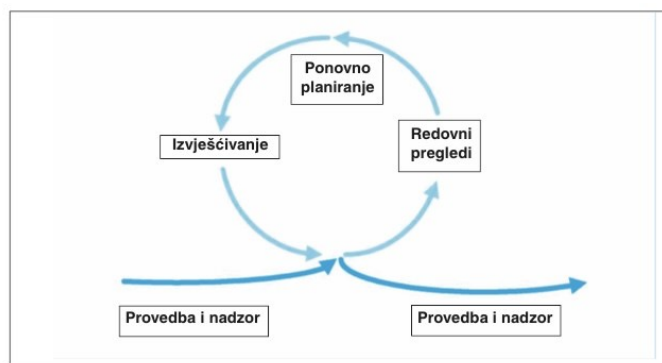
³³ Upravljanje projektnim ciklusom Uvod u upravljanje projektnim ciklusom Ranko Milić, M.Sc.E.E. , Cluster CEDRA Split & Eupolis grupa d.o.o [Internet], dostupno na <https://www.slideserve.com/jontae/upravljanje-projektnim-ciklusom-uvod-u-upravljanje-projektnim-ciklusom> [28.08.2022.]

³⁴ IRMO Upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na <https://irmo.hr/4-upravljanje-projektnim-ciklusom/> [16.06.2022.]

Redovni pregled služi kao prilika za uviđanje mogućnosti napretka, vrednovanje stečenog iskustva te njegovog ponovnog unosa u postojeće planiranje.³⁵

Za razliku od nadzora, odluke o planiranju ne bi trebali donositi voditelji projekata samostalno nego se u svrhu donošenja istih i održavanja projektne stabilnosti traži od Upravljačkog odbora periodično sastajanje jednom ili više puta na godišnjoj razini. Kako bi se osiguralo dobro planiranje potrebno je povremeno pregledavati i ažurirati raspored aktivnosti, proračun i druge stavke faze provedbe. Takvo ažuriranje može rezultirati i promjenom opsega Sporazuma o financiranju i drugih ugovornih dokumenata.

Izvešća o napretku u fizičkom i financijskom smislu moraju se dostavljati tijelu koje osigurava financijska sredstva. Osim informiranja istih o napredovanju i ograničenjima na projektu, svrha je izvješćivanja i osigurati formalnu evidenciju o postignućima kako bi se pojednostavnile buduće evaluacije i pregledi, dokumentirati sve promjene budućih planova i time promicati odgovornost i transparentnost. Izvešće mora biti sastavljeno na način koji je najjednostavniji za čitatelja, informacije trebaju biti jasne i sažete; bitna je kvaliteta a ne kvantiteta podataka. Jasnoća informacija u izvješću također utječe i na kvalitetu evaluacije i revizije.³⁶

Slika 3 – Proces učenja i međusobna povezanost zadataka

Izvor: Strukturni fondovi – smjernice za upravljanje projektom ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [18.06.2022.]

Osim samih projektnih ciljeva, prijavitelj je obvezan i doprinijeti horizontalnim prioritetima na način koji je naveden u prijavi. Obveze korisnika su provesti aktivnosti u skladu s opisom

³⁵ Strukturni fondovi – smjernice za upravljanje projektom ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [18.06.2022.]

³⁶ Ibid.

u doprinosu horizontalnim temama, kontinuirano pratiti napredak aktivnosti te njihov doprinos horizontalnim prioritetima, izvještavati o poduzetim aktivnostima i ostvarenim rezultatima, detaljno opisati spomenute doprinose u Završnom izvješću.

Ukoliko se aktivnosti ne provedu u skladu s opisom u prijavi, doći će do neprihvatanja troška aktivnosti. Kao primjer takvog slučaja možemo navesti situaciju u kojoj je prijavitelj u prijavi naznačio kako će prostor održavanja aktivnosti biti prilagođen osobama s invaliditetom, ali odabirom prostora nije vodio računa o tome te su nazočne osobe s invaliditetom imale određena ograničenja u kretanju. Takvo zanemarivanje horizontalnih prioriteta rezultira označavanjem troškova provedbe aktivnosti neprihvatljivima od strane posredničkog tijela.³⁷

Po završetku faze provedbe donosi se odluka o tome hoće li se nastaviti s projektom na ranije isplaniran način ili će se ti planovi promijeniti. U iznimnim slučajevima, odlučuje se o prekidu projekta.³⁸

2.5.6 Evaluacija

Faza evaluacije posljednja je faza projektnog ciklusa. Ona pomaže u određivanju metodologije kod budućih projekata. Svrha je evaluacije napraviti što konkretniju procjenu provedbe projekta i ocijeniti efikasnost i učinkovitost svake projektne aktivnosti. Evaluacija daje uvid u ispunjenje ciljeva, razinu učinkovitosti i potencijalnu održivost. Informacije dobivene evaluacijom uvažavaju se pri daljnjem procesu odlučivanja.³⁹

Temeljna su načela faze evaluacije vjerodostojnost i transparentnost procesa, sudjelovanje svih dionika u procesu kako bi različite perspektive bile uključene te korisnost informacija dobivenih evaluacijom. U skladu s ovim načelima voditelj faze evaluacije provodi pet glavnih zadataka:

- Utvrđivanje same potrebe za evaluacijom te izbor teme za koju će se ista provoditi,
- Pripremanje opisa posla i izrađivanje evaluacije,
- Izrađivanje natječajne dokumentacije te odabiranje izvođača,

---

³⁷ ESF Upute za prijavitelje OP ULJP o provedbi horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [10.07.2022.]

³⁸ Strukturni fondovi – smjernice za upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [30.06.2022.]

- Organizacija sastanka s izvođačem i drugim uključenim stranama,
- Kontrola izrade izvješća o evaluaciji na kvalitetan način i sa svim potrebnim stavkama.

Evaluacijsko izvješće treba biti napisano uvažavajući kriterije koje koristi Europska komisija vezane za relevantnost, ekonomičnost, učinkovitost, utjecaj i održivost projekta.

Relevantnost projekta odnosi se na povezanost ciljeva projekta s problemima koje bi provedba trebala riješiti. Uključuje se i ocjena kvalitete izrade projekta i njegove pripreme prateći unutarnju logiku i usklađenost projektnih rješenja te logiku pri samom procesu planiranja.

Ekonomičnost podrazumijeva postizanje rezultata po prihvatljivoj cijeni. Uspoređuju se alternativni pristupi kako bi se dobio uvid o ekonomičnosti usvojenog procesa.

Učinkovitost se mjeri ocjenom doprinosa postignutih rezultata u ostvarenju osnovne svrhe projekta. Ocjenjuje se postignuta korist na projektu za ciljne skupine.

Utjecaj projekta procjenjuje se prema učinku koji projekt ima na šire ciljeve politike ili sektora opisanih u općem cilju projekta.

Održivost je vjerojatnost nastavljanja koristi projekta i nakon njegovog završetka uvažavajući pritom sociokulturne aspekte, ravnopravnost spolova, zaštitu okoliša te ekonomske i financijske čimbenike i sposobnost upravljanja.⁴⁰

Evaluacijskim upitnikom i procjenom učinka ispituje se koliki je doprinos projekta definiranim ciljevima i horizontalnim prioritetima.⁴¹

2.6 Priprema plana nabave

Pri nabavi potrebnih resursa na projektu, prijavitelji moraju poštivati odredbe Zakona o javnoj nabavi koji je na snazi u trenutku izvršenja nabavnog procesa.

---

⁴⁰ Strukturni fondovi – smjernice za upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [18.06.2022.]

⁴¹ ESF Upute za prijavitelje OP ULJP o provedbi horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [10.07.2022.]

Iznimno, prijavitelji koji nisu obveznici ovog Zakona, koriste se posebno uređenim pravilnikom o nabavi na projektu. Pravilnici NOJN (nojn – nije obveznik Zakona o javnoj nabavi) različiti su u ovisnosti o fondu iz kojeg je projekt sufinanciran, ugovornom tijelu, provoditelju, vremenu donošenja i drugim okolnostima specifičnima za pojedine vrste projekata. Ovaj pravilnik prilagođen konkretnom natječaju dostupan je prijaviteljima u sklopu natječajne dokumentacije. U trenutku usvajanja projektnog prijedloga za financiranje, pravilnik NOJN postaje sastavni dio ugovora između prijavitelja i institucije koja sufinancira projekt iz sredstava Europske unije.⁴²

Plan nabave ključan je alat za planiranje ulaganja sredstava projekta. U njemu su sadržane sve, u okviru projekta, planirane nabave, prošle, trenutne i buduće. Dakle, ako je nabava započela prije službenog početka projekta, odnosno prije potpisivanja Ugovora, ona se također navodi u planu nabave uz naznaku trenutnog trajanja ili završetka te aktivnosti. Planom nabave moguće je pratiti i izvršenje očekivanih ciljeva i rezultata. Za pisanje plana nabave koristi se unaprijed određen obrazac koji je dostupan korisnicima kao dio osnovne dokumentacije unutar poziva na koji se natječaj prijavljuje.⁴³

2.6.1 Načela nabave

Kako bi se osigurala opravdanost i pravednost u postupku nabave propisan je niz načela koja se moraju primjenjivati pri postupku nabave.

Načelo slobodnog kretanja roba i usluga te načelo slobode poslovnog nastanka osigurava mogućnost samozaposlenim ili pravnim osobama koje obavljaju djelatnost u jednoj od zemalja članica da privremeno ili trajno obavljaju djelatnost u drugoj zemlji članici. Ugovorom o funkcioniranju Europske unije obvezno je omogućiti slobodu pružanja usluga unutar teritorija bilo koje od zemalja članica, slobodu poslovnog nastanka državljana jedne od članica na teritoriju bilo koje druge članice te slobodu kretanja roba koja podrazumijeva zabranu uvozne i izvozne carine između zemalja članica i zabranu donošenja zajedničke carinske tarife prema zemljama koje nisu članice.

---

⁴² Javna nabava – Što su to NOJN pravila [Internet], dostupno na <https://javna-nabava.info/sto-su-to-nojn-pravila/> [29.08.2022.]

⁴³ SAFU Priručnik [Internet], dostupno na https://safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU_-_PRIRUCNIK_ZA_KORISNIKE_v_2.pdf [29.06.2022.]

Primjenom načela racionalnog i efikasnog trošenja javnih sredstava osigurava se optimalno i odgovorno korištenje dodijeljenih sredstava.

Načelo transparentnosti osigurava javnost i vidljivost informacija o postupku nabave kroz sve faze tog postupka te sprječava diskriminaciju, odnosno pružanje prednosti nekom od ponuditelja.

Načelo jednakog postupanja i nediskriminacije pruža svim ponuditeljima pravo na jednako postupanje u vidu dostavljanja i ocjenjivanja na jednak način te jednaku mogućnost odabira njihove ponude bez diskriminirajućih kriterija poput dobi, rase, nacionalnosti, religije i drugih obilježja tog tipa. Provedba nabave mora poštivati uvjete poštenog tržišnog natjecanja. Identične se situacije moraju tretirati na isti način. Ovo načelo osigurava pravo svakom natjecatelju na ugovor, nadmetanje i potpunu informiranost o pravilima i kriterijima odabira. Diskriminacija često dovodi do nejednakog tretmana, ali nejednak tretman ne označava uvijek povredu načela nediskriminacije. Ako se nejednako postupanje ne događa zbog diskriminirajućih kriterija, onda nije riječ o diskriminaciji.

Poštivanje načela uzajamnog priznavanja osigurava prihvaćanje jednakovrijednih proizvoda, usluga te tehničkih specifikacija, diploma, certifikata i kvalifikacija iz drugih zemalja članica EU od strane NOJN-a. Načelo izbjegavanja sukoba interesa sprječava potencijalan utjecaj privatnih interesa na nepristranost pri postupku nabave.

Kako bi se spriječio nepravedno onemogućen ili ograničen pristup, propisano je načelo zaštite tržišnog natjecanja. Naručitelj je obvezan provesti nabavu na način koji poštuje pravednu tržišnu utakmicu primjenom svih načela, nepromjenjivosti uvjeta za sudjelovanje ili kriterija odabira tijekom čitavog postupka ocjenjivanja ponuda te postavljanjem zahtjeva adekvatno prilagođenih predmetu nabave.⁴⁴

Ova načela određena su za korisnike priloga NOJN, dok su za obveznike Zakona o javnoj nabavi propisana ukupno četiri temeljna načela koja su definirana na način da osiguravaju ispunjenje svih načela predviđenih za korisnike NOJN-a.⁴⁵

---

⁴⁴ SAFU Priručnik [Internet], dostupno na https://safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU_-_PRIRUCNIK_ZA_KORISNIKE_v_2.pdf [12.07.2022.]

⁴⁵ Narodne novine 120/2016 članak 4. Načela javne nabave [Internet], dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2016_12_120_2607.html [29.08.2022.]

2.6.2 Postupci nabave

Za korisnike priloga NOJN postupci nabave koje je moguće koristiti su direktna pogodba, sklapanje ugovora temeljem jedne ponude te otvoreni postupak. Odabir postupka nabave ovisan je o procijenjenoj vrijednosti usluga, roba ili radova pri čemu se za najniži rang vrijednosti odabire direktna pogodba, a za najviši otvoreni postupak. Ove vrijednosti utvrđene su u ovisnosti o specifičnosti poziva u svakom NOJN pravilniku posebno za taj natječaj.⁴⁶

Za obveznike Zakona o javnoj nabavi mogući postupci nabave su otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak, pregovarački postupak s prethodnom objavom poziva na nadmetanje, natjecateljski dijalog, partnerstvo za inovacije i pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje.⁴⁷

Nakon objave poziva na nadmetanje i natjecateljskog dijaloga, naručitelj sam bira hoće li izvršiti otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak. Ukoliko naručitelj potražuje robu, usluge ili radove koji nisu već dostupni na tržištu, on ima pravo na partnerstvo za inovacije. U slučaju kada objava poziva na nadmetanje nije objavljena, nije dopušteno korištenje pregovaračkog postupka. U iznimnim situacijama odstupa se od ovog pravila. Sredstvo poziva na nadmetanje može biti periodična indikativna obavijest kada se radi o ograničenom ili pregovaračkom postupku s prethodnom objavom za nadmetanje. U toj situaciji može se koristiti i obavijest o postojanju kvalifikacijskog sustava, posebno ako se radi o partnerstvu za inovacije ili se provodi natjecateljski dijalog. Korištenje obavijesti o nadmetanju u svim postupcima javne nabave nije moguća samo kod pregovaračkog postupka bez prethodne objave.⁴⁸

---

⁴⁶ Strukturni fondovi: postupci nabave [Internet], dostupno na: https://struktturnifondovi.hr/wp-content/uploads/natjecaji/suradnja-organizacija-civilnoga-drustva-i-lokalnih-vlasti-na-prevenciji-korupcije-i-sukoba-interesa-u-provedbi-javnih-politika-16011/Prilog-4_Postupci-nabave.pdf [13.07.2022.]

⁴⁷ Zakon o javnoj nabavi - POSTUPCI JAVNE NABAVE POGLAVLJE 1. VRSTE I ODABIR POSTUPKA JAVNE NABAVE Članak 356., dostupno na <https://www.zakon.hr/z/223/Zakon-o-javnoj-nabavi> [23.08.2022.]

⁴⁸ Zakon o javnoj nabavi - POSTUPCI JAVNE NABAVE POGLAVLJE 1. VRSTE I ODABIR POSTUPKA JAVNE NABAVE Članak 357., dostupno na <https://www.zakon.hr/z/223/Zakon-o-javnoj-nabavi> [23.08.2022.]

2.7 Proračun projekta

Unutar Ugovora o bespovratnim sredstvima sadržan je proračun s prihvatljivim troškovima projekta obuhvaćena sredstvima prijavitelja i partnera te bespovratnim sredstvima. Definiran je ukupan iznos prihvatljivih i neprihvatljivih troškova, ukupni prihvatljivi troškovi te najveći mogući iznos sufinanciranja. Korisnik mora jamčiti da izdaci projekta nisu niti će biti dodatno sufinancirani iz drugih izvora, odnosno mora dostaviti dokaz o nepostojanju dvostrukog financiranja. Pojam dvostrukog financiranja odnosi se na postojanje (su)financiranja prihvatljivih izdataka projekta kojim korisnik prima naknadu od nekog javnog izvora za troškove za koje traži sufinanciranje. Izjavu potvrđuje potpisom i pečatom. Kršenjem ovog pravila korisnik je kazneno odgovoran prema Kaznenom zakonu.^{49, 50}

2.7.1 Prihvatljivost troškova

Prihvatljivost troškova na projektu definirana je u Pravilniku o prihvatljivosti izdataka za određeno programsko razdoblje. Prihvatljivost je dalje detaljnije razrađena u ovisnosti o specifičnosti poziva na natječaj. Tako definirana prihvatljivost troškova primjenjuje se direktno na Ugovor o bespovratnim sredstvima.

Prema Općim uvjetima Ugovora prihvatljivi troškovi zadovoljavaju sljedeće uvjete:

- Imaju izravnu povezanost s aktivnostima projekta te osiguravaju ispunjenje ciljeva projekta
- Navedeni su u proračunu
- Usklađeni su s Pravilnikom o prihvatljivosti izdataka
- Plaćeni su tijekom razdoblja prihvatljivosti izdataka
- Usklađeni su s ograničenjima posebnih kategorija troškova
- Nastali su od strane korisnika ili partnera projekta
- Ne razlikuju se više od 20% od izvorno unesenog iznosa osnovnih elemenata proračuna prihvatljivih troškova (osim ako je za takvo odstupanje potpisan Dodatak Ugovoru)

---

⁴⁹ Narodne novine 125/2011, 144/2012, članak 258. Subvencijska prijevarena, dostupno na <https://zakonipropisi.com/hr/zakon/kazneni-zakon/258-clanak-subvencijska-prijevara> [12.07.2022.]

⁵⁰ SAFU Priručnik [Internet], dostupno na https://safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU_-_PRIRUCNIK_ZA_KORISNIKE_v_2.pdf [12.07.2022.]

- Kod troškova vezanih za nabavu robe ako je ista isporučena i povezana s aktivnostima koje se provode za vrijeme trajanja projekta
- Opravdani su, razumni, ekonomični, učinkoviti te su ispoštovana sva pravila nabave⁵¹

U prihvatljive troškove ubrajaju se izravni troškovi osoblja, ostali izravni troškovi operacije i neizravni troškovi. Izravni troškovi osoblja odnose se na trošak plaće voditelju projekta i članovima projektnog tima te naknade za vanjske usluge izvršene u sklopu projektnih aktivnosti od strane fizičkih osoba koje nisu članovi projektnog tima. Ostale izravne troškove čine troškovi putovanja ili edukacija zaposlenih na projektu, troškovi putovanja sudionika u projektnim aktivnostima, troškovi volontera, troškovi najma prostora, troškovi opremanja prostora, troškovi sudjelovanja krajnjih korisnika u aktivnostima, troškovi promocije i vidljivosti projekta, troškovi nabave opreme te troškovi vanjskih usluga. Neizravni su troškovi svi oni koji nastaju tijekom izvedbe projekta, a nisu direktno povezani s projektnim aktivnostima.⁵²

Svi troškovi prijavljeni u Završnom zahtjevu moraju nastati do kraja ugovorom određenog razdoblja te plaćeni do roka propisanog za dostavu navedenog zahtjeva.⁵³

2.7.2 Neprihvatljivi troškovi

Neprihvatljive troškove snosi sam korisnik. Takvi troškovi definirani su Pravilnikom o prihvatljivosti izdataka te dodatno dokumentacijom u konkretnom Pozivu na natječaj, Ugovoru te u Općim uvjetima i pripadajućom dokumentacijom izvedbe projekta. Pravilnik definira i određene uvjetno prihvatljive izdatke, primjerice: plaćanja bonusa zaposlenima, naknade za financijske transfere, troškovi vođenja bankovnih računa, provizija na valutni tečaj i slično. Lista neprihvatljivih troškova sadrži mnogobrojne stavke a ona je dostupna u Pravilniku o prihvatljivosti izdataka.⁵⁴

---

⁵¹ Ibid.

⁵² Strukturni fondovi – upute za prijavitelje UP.04.2.1.10 [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2020/07/Upute-za-prijavitelje_cistopis.pdf [30.08.2022.]

⁵³ SAFU Priručnik za korisnike [Internet], dostupno na [https://safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU - PRIRUCNIK_ZA_KORISNIKE_v_2.pdf](https://safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU_-_PRIRUCNIK_ZA_KORISNIKE_v_2.pdf) [12.06.2022.]

⁵⁴ Ibid.

3. ANALIZA UPRAVLJANJA PROJEKTOM NA PRIMJERU PROVEDENOG PROJEKTA „JA SAM PAUK (PONOSAN, AKTIVAN, UKLJUČEN, KORISTAN)“ UDRUGE VETERANA 4. GARDIJSKE BRIGADE⁵⁵

3.1 Udruga veterana 4. Gardijske brigade

Udruga je nastala kao odgovor na potrebnu pomoć braniteljima 4. Gardijske brigade i njihovim obiteljima te obiteljima svih poginulih ili nestalih branitelja. Udruga je upisana u službeni registar 2007. godine.

Dosadašnja su sudjelovanja Udruge u nacionalnim projektima s Ministarstvom branitelja „Terapijsko jahanje za djecu s posebnim potrebama hrvatskih branitelja i socijalno ugroženih obitelji“, „Održavanje zdravstvenog stanja hrvatskih branitelja i hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata – prevencija bolesti i ozljeda“ te „SPORTSKA REKREACIJA – LIJEK PROTIV TRAUMA (Program sportsko-rekreativnih aktivnosti za poboljšanje/održavanje psihofizičkih aktivnosti branitelja, članova Udruge veterana 4. Gardijske brigade)“. Udruga je, također, bila u ulozi organizatora prvog hrvatskog kongresa o psiho traumi, s međunarodnim sudjelovanjem.

Ključne djelatnosti koje Udruga obavlja su sljedeće:

- Štiti čast i dostojanstvo poginulih branitelja iz Domovinskog rata,
- Okuplja veterane sudionike Domovinskog rata četvrte brigade Zbora narodne garde
- Organizira stručne timove u svrhu praćenja i rješavanja zdravstvenih, socijalnih i drugih poteškoća sudionika Domovinskog rata
- Obilježava objeljnice bitnih događaja i bitaka
- Organizira pružanje raznih vrsta pomoći veteranima Udruge i njihovim obiteljima
- Ostale djelatnosti utvrđene Statutom.

3.2 Promocija projekta i poštivanje znakova vidljivosti

Projekt je promoviran preko više medija za različite ciljne skupine. Objave u medijima i na društvenim mrežama te web stranicama prijavitelja imaju snažan multiplikacijski efekt te su

---

⁵⁵ Tekst je pisan na temelju podataka dobivenih od voditelja projekta

brzo dostupne širokom krugu čitatelja. Konferencijom za medije preneseni su rezultati projekta široj zainteresiranoj javnosti.

Tablica 1 – Određivanje ciljne skupine prema vrsti medija

VRSTA MEDIJA	CILJNA SKUPINA
Tiskani mediji	Cjelokupna javnost, s naglaskom na građane starije životne dobi koji više koriste tiskane medije od elektroničkih ili interneta
Elektronički mediji	Cjelokupna javnost, s naglaskom na mlađe starije životne dobi koji više koriste elektroničke medije od tiska
Internet	Cjelokupna lokalna i nacionalna javnost
Promotivni materijal	Sudionici na projektu, mediji, cjelokupna javnost, potencijalni sudionici budućih sličnih projekata
Seminari, konferencije, radionice i slično	Sudionici na projektu, mediji, zainteresirana javnost, pripadnici drugih udruga
Znakovlje/plakat postavljen na lokaciji projekta	Sudionici na projektu, posjetitelji prostorija udruge prijavitelja projekta i partnera na projektu

Izvor: izrada autora prema podacima dobivenim od nositelja projekta

Kao dodatna promocija projekta 23. listopada 2021. u sklopu projekta održana je ekološka akcija čišćenja podmorja u uvali Doli, općina Dubrovačko primorje. Akcija je trajala ukupno 1 sat i 30 minuta a u njoj je sudjelovalo ukupno 14 ronioaca članova Ronilačkog kluba veterana 4. gardijske brigade kao partnera na projektu. Datum provedbe akcije simbolično je odabran jer je na taj dan održana komemoracija tridesete godišnjice nestanka pet pripadnika Zbora narodne garde od kojih su četvorica bili pripadnici Diverzanstskog voda 4. brigade Zbora narodne garde.

U slučaju nepoštivanja pravila vidljivosti prijavitelj projekta može dobiti financijsku korekciju. Poštivanje znakova vidljivosti kontrolira PT2 – Projektno tijelo druge razine koje nadgleda provedbu projekta. Na ovom projektu to tijelo je Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva. Prijavitelj ovog projekta nije imao nikakvih financijskih korekcija zbog nepoštivanja pravila vidljivosti, kao ni zbog nepoštivanja bilo kojih drugih pravila projekta (za nabavu, financije i slično). Pri izvođenju svih promotivnih aktivnosti ovog projekta prijavitelj je poštivao pravila o elementima vidljivosti.

Sufinancirala je Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Slika 4 – Primjer adekvatne oznake vidljivosti na web stranici Udruge

Izvor: Internet stranica Udruge 4. Gardijske brigade [Internet], dostupno na <https://www.4brigada-zng.hr/eu-projekt> [12.06.2022.]

3.3 Projektni ciklus

Provedba aktivnosti projekta započela je u veljači 2020. godine. Provedba je trajala ukupno 24 mjeseca zaključno s datumom 5. veljače 2022. godine. Za bolji uvid u obveze prijavitelja tijekom projekta, izvedba je neslužbeno podijeljena u nekoliko projektnih faza koje zajedno sačinjavaju ciklus projekta.

3.3.1 Programiranje

U prvoj fazi projektnog ciklusa projektni tim proučava natječajnu dokumentaciju te se odlučuje za prijavu projektne ideje. Projekt je prijavljen preko natječaja Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali "Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata".

Projekt mora biti usklađen sa svrhom Poziva na natječaj. Prema podacima Ministarstva hrvatskih branitelja oko 25% ukupnog hrvatskog stanovništva bilo je izloženo izravnom ratnom stresu za vrijeme trajanja Domovinskog rata. Ovakav podatak nalaže potrebu za postojanjem razvijene sustavne skrbi namijenjene pojedincima koji su suočeni s posljedicama rata. Udruge pomažu pojedincima u prevladavanju poteškoća izazvanih ratom. Stoga je cilj ovog poziva poboljšati kvalitetu života i socijalnu uključenost branitelja i stradalnika Domovinskog rata.

Ciljne su skupine ovog Poziva pružanje sljedećih usluga:

- Psihosocijalne pomoći – odnosi se na branitelje, stradalnike i njihove obitelji
- U obavljanju svakodnevnih kućanskih i životnih aktivnosti – odnosi se na branitelje
- Zdravstvene skrbi – odnosi se na branitelje⁵⁶

Projekt „Ja sam PAUK (Ponosan; Aktivan, Uključen, Koristan)“ odnosi se na pružanje psihosocijalne pomoći i pružanje usluga zdravstvene skrbi. Ciljne skupine obuhvaćene projektom jednake su ciljnim skupinama obuhvaćenim pozivom.

Lokacija projekta po pravilniku prijave mora biti unutar teritorija Republike Hrvatske. Projekt „Ja sam PAUK (Ponosan; Aktivan, Uključen, Koristan)“ lociran je na prostoru dvije županije u Hrvatskoj – Splitsko-dalmatinska županija i Šibensko-kninska županija, ali aktivnosti se mogu provoditi i provodile su se na području cjelokupne RH.

U fazi programiranja sklopljen je i partnerski odnos s Ronilačkim klubom veterana 4. gardijske brigade osnovan 2016. godine te od tada bilježi aktivnu suradnju s Udrugom. Klub ima ukupno 55 članova. Cilj njihovog djelovanja promicanje je, razvoj i unaprjeđenje

---

⁵⁶ ESF OP ULJP „Razvoj i širenje izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata“, dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/natjecaji/razvoj-i-sirenje-mreze-izvaninstitucionalnih-usluga-za-hrvatske-branitelje-i-stradalnike-domovinskog-rata-9459/UzP_-Izvaninstitucionalne-usluge-za-branitelje_29.3.2019.pdf [02.07.2022.]

ronilačkog sporta, rekreacijskog ronjenja te podvodne ekologije. Ronilački klub ujedno je i provoditelj projektne aktivnosti terapijskog ronjenja.

3.3.2 Identifikacija

Tijekom faze identifikacije važno je dokazati doprinos projekta horizontalnim prioritetima. Projekt doprinosi jednakim mogućnostima kroz sljedeće stavke:

- Ravnopravnost spolova i nediskriminacija (osim infrastrukture)
- Pristupačnost za osobe s invaliditetom

U verbalnom i vizualnom izražavanju tijekom čitave provedbe projekta, provoditelj i partner vode računa o rodnoj ravnopravnosti, uključujući i jezični odabir terminologije. U pogledu provedbe projektnih aktivnosti, projekt omogućava jednake prilike i jednak tretman za sve promicanjem jednakih mogućnosti, budući da članove Udruge čini i ženski dio populacije te osobe s invaliditetom. U komunikacijskim aktivnostima osigurana je jednaka zastupljenost oba spola, koje su također usmjerene na pripadnike oba spola. Pri organizaciji događanja vezanih za vidljivost, projekt se vodi načelima razumne prilagodbe. Dakle prostor održavanja projektnih aktivnosti u potpunosti je prilagođen osobama s invaliditetom, posebice s obzirom da su branitelji kao osobe s invaliditetom ciljna skupina obuhvaćena projektom. U izradi projektnih materijala i komunikaciji projektnih aktivnosti korišten je format jednostavan za čitanje (takozvani „easy to read format“). U sklopu projekta, nabavljen je kombi s rampom za osobe s invaliditetom koji se koristi u cilju obavljanja projektnih aktivnosti.

Projektne su aktivnosti u skladu s drugom prioritarnom osi Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali – socijalno uključivanje čiji je specifični cilj vezan za poboljšanje pristupa psiho-socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitutionalizacije.

Projekt doprinosi zaštiti okoliša kroz učinkovitost resursa. Za projektnu aktivnost terapijskog ronjenja koristi se postojeći resurs opremljene plaže za osobe s invaliditetom na splitskom kupalištu Žnjan te bazeni kompleksa Poljud. U projektnoj komunikaciji koristi se e-mail, a promotivni materijal poput letaka se ne proizvodi već se informiranje odvija prvenstveno putem interneta i online medija (online banneri) te održavanjem konferencije. U svrhu promicanja projekta, Ronilački klub veterana 4. Gardijske brigade kao partner na projektu

održava radionicu čišćenja podmorja što značajno doprinosi održivom razvoju i zaštiti okoliša.

Slika 5 – Primjer čišćenja podmorja

Izvor: članak o čišćenju podmorja objavljen na Facebook stranici partnera projekta [Internet], dostupno na <https://www.facebook.com/rkv4gbr> [03.07.2022.]

Projekt doprinosi i promicanju načela dobrog upravljanja, uključujući i suradnju s civilnim društvom. Projekt implementira načela dobrog upravljanja racionalnim odabirom i grupiranjem članova projektnog tima u funkcionalne cjeline, pritom osiguravajući efikasnu raspodjelu poslova i transparentnosti te odgovornosti u koordinaciji, načinu praćenja provedbe projekta i projektnih rezultata. Projektom predviđene aktivnosti za cilj imaju daljnje jačanje suradnje civilnog sektora (prvenstveno između prijavitelja i partnera), ali i uključivanjem članova drugih udruga u aktivnosti unutar projekta, kao što je projektom planirano. Podrška od strane institucija (Razvojna agencija Split – RaST d.o.o.) već je prisutna od samog početka u obliku tehničke i savjetodavne pomoći u procesu prijave projektnog prijedloga. Prema četvrtoj prioritetnoj osi Operativnog programa Učinkovitih ljudskih potencijala – Dobro upravljanje: uključivanje organizacija civilnog društva i drugih dionika u oblikovanje i provođenje javnih politika direktno utječe na povećanje transparentnosti i povjerenja u javnu upravu, što doprinosi Specifičnom cilju 1 – razvijanju kapaciteta civilnog društva te jačanju civilnog i socijalnog dijaloga radi boljeg upravljanja.

3.3.3 Formulacija

U fazi formulacije definira se svrha i dokazuje opravdanost projekta. Projekt pozitivno utječe na reduciranje problema socijalne isključenosti te ispunjavanje potreba ciljnih skupina na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Glavni je cilj projekta psihosocijalna rehabilitacija te integracija hrvatskih branitelja, kao i članova njihovih obitelji sa širom društvenom zajednicom. Cilj je također izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom, odnosno uključivanje branitelja koji se ubrajaju u osobe s invaliditetom ili slabije pokretljive osobe u sportsko-rekreativne aktivnosti uz pružanje usluga zdravstvene skrbi.

Projekt je usklađen s ciljevima Poziva budući da kroz pružanje psihosocijalne pomoći, psihološke pomoći te usluga psiholoških radionica i radionica terapijskog ronjenja, pridonosi povećanju socijalne uključenosti, dostupnosti zdravstvenih usluga te u konačnici unaprjeđenju kvalitete življenja hrvatskih branitelja kao i članova njihovih obitelji.

Udruga veterana 4. gardijske brigade jedna je od najvećih braniteljskih udruga na području Splitsko-dalmatinske županije te kao takva ima razvijenu mrežu odnosa s drugim braniteljskim udrugama na županijskoj razini, ali i na teritoriju čitave države. Udruga je vrlo aktivna u provedbi aktivnosti s ciljem uključivanja branitelja u širu društvenu zajednicu. Prije ovog projekta sudjelovala je u nekoliko projekata na lokalnoj i regionalnoj razini kojima je jedan od ciljeva bio veća socijalna uključenost braniteljske populacije. Ipak, na projektu „ja sam PAUK (Ponosan, Aktivan, Uključen, Koristan)“ po prvi put se ostvaruje kontinuirana usluga psihosocijalne pomoći.

Do navedenih projektnih aktivnosti došlo se pomnim planiranjem te razgovorima s članovima udruge o njihovim potrebama. Prijavitelj projekta, kao i partner na projektu u svakodnevnom je kontaktu sa svojim članovima pa je tako i projekt nastao kao rezultat adresiranja potreba članova.

U trenutku prijave projekta, Udruga ima ukupno 1324 člana, od čega značajan udio od čak oko 500 članova čine osobe s invaliditetom. Uvidjevši potrebu članova za dodatnom psihosocijalnom pomoći, u dogovoru s partnerom projekta, udruga kao prijavitelj osmislila je radionice terapijskog ronjenja usmjerene poboljšanju fizičkog zdravlja te emocionalnog stanja korisnika. Radionice terapijskog ronjenja pozitivno utječu i na smanjenje socijalne izoliranosti i povećanje samopouzdanja korisnika.

Navedene aktivnosti projekta doprinijet će ostvarivanju općeg cilja projekta, koji je također u skladu s Nacionalnom strategijom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Prema navedenoj strategiji, hrvatski su branitelji posebna kategorija građana u riziku od socijalne isključenosti te su često suočeni s problemima poput siromaštva, invaliditeta, bolesti, otežanih socijalnih kontakata i slično. Također, prema podacima studije „Demografska i socioekonomska obilježja hrvatskih branitelja“, koju je provelo Ministarstvo branitelja u suradnji s Državnim zavodom za statistiku, 23% hrvatskih branitelja izjavilo je kako se suočavaju s poteškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti te je njih čak 56,3% izjavilo da imaju neki oblik zdravstvenih teškoća. Pružanjem psihosocijalnih usluga u sklopu projekta, doprinosi se integraciji ciljne skupine u lokalnu sredinu te poboljšava kvaliteta svakodnevnog života ove posebno ranjive skupine.

Svrha projekta u potpunosti je sukladna s Operativnim programom Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. kojem je cilj jačanje socijalne kohezije u Hrvatskoj te u sklopu Europskog socijalnog fonda pomaže unaprjeđenju vještina usmjerenih na borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Projekt također doprinosi ostvarivanju prioriteta i ciljeva Strategije razvoja Urbane aglomeracije Splita do kraja 2020. godine, a koji su povećanje socijalne integracije ranjivih skupina, među kojima su i branitelji Domovinskog rata. Jedna od navedenih mjera je i podrška razvoju deinstitutionaliziranih usluga socijalne skrbi u lokalnim zajednicama te jačanje socijalne uključenosti ranjivih skupina koja je posebno usmjerena osobama s invaliditetom i braniteljima Domovinskog rata, koji su upravo korisnici ovog projekta. Područje Splitsko-dalmatinske županije druga je najveća prostorna cjelina u Republici Hrvatskoj prema zastupljenosti broja branitelja, što je navedeno u Studiji „Demografska i socioekonomska obilježja hrvatskih branitelja“ prema kojoj najveći broj branitelja živi na području Grada Zagreba (14,7%) te odmah zatim na području Splitsko-dalmatinske županije (10%).

Obzirom da projekt adresira problem socijalne isključenosti ciljne skupine, navedene projektne aktivnosti u potpunosti su relevantne za postizanje ciljeva projekta, odnosno u potpunosti u skladu s ciljevima, rezultatima i pokazateljima Poziva te su usklađeni s vezanim strateškim dokumentima na svim razinama.

Faza formulacije zahtjeva od nositelja projekta da osigura održivost projekta. Održivost rezultata projekta nakon njegovog završetka kao i mogućnost multiplikacije rezultata njegovih

aktivnosti na relevantna područja na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini zajamčena je nakon završetka projekta.

Institucionalnu održivost projekta osiguravaju postojeći ljudski i materijalni resursi Prijavitelja i Partnera, što omogućuje kvalitetno i učinkovito upravljanje rezultatima projekta. Provedene projektne aktivnosti osnažit će prijaviteljevu sposobnost provedbe sličnih projekata u budućnosti i znanje o upravljanju projektima te dati podlogu za uspjeh budućih sličnih aktivnosti nakon završetka projekta što će omogućiti održivost projektnih rezultata. Također, budući da korisnici na projektu nisu samo članovi udruge prijavitelja i partnera, već i članovi drugih zainteresiranih udruga, provedba projekta omogućit će institucionalno jačanje kapaciteta i drugih udruga te umrežavanje udruga na lokalnoj razini. Budući da je prijavitelj projekta najveća i najrelevantnija braniteljska udruga na području Splita i okolice, njen utjecaj na lokalnu razinu na tad će način multiplicirati utjecaj projekta.

Projekt će pridonijeti i financijskoj održivosti budući da će prijavitelj i partner provedbom projekta dobiti značajno iskustvo te izgraditi kapacitete za prijavu na druge relevantne lokalne i nacionalne pozive za financiranje, uključujući praćenje natječaja iz Europskog socijalnog fonda. Stručne osobe koje rade na projektu kao i sami korisnici, steći će dodatna znanja i iskustva koja će nastaviti primjenjivati i nakon završetka projekta, dok će zaposleni stručnjaci time postati i konkurentniji na tržištu rada. Također će, nastavkom suradnje s drugim udrugama, stečena znanja i kompetencije prenijeti i na druge slične udruge u lokalnoj sredini. Udruge će kroz svoj daljnji rad u lokalnoj zajednici i putem medija, promovirati rezultate projekta te poticati druge udruge u lokalnoj sredini da iskoriste slične pozive te kroz projekte doprinose ostvarivanju ciljeva svojih korisnika. Također, sva oprema kupljena u sklopu projekta nastavit će se koristiti i biti na usluzi članovima Udruge za potrebne aktivnosti. Vozilo prilagođeno osobama s invaliditetom koristit će se i dalje u svrhu obavljanja pregleda i kontrola, ronilačka oprema koristit će se za ronilačke radionice članova Udruge i drugih zainteresiranih braniteljskih udruga, laptopi i multifunkcionalni uređaj koristit će prijavitelju i partneru za daljnje aktivnosti ta za svakodnevni rad udruga.

Okolišna održivost projekta osigurana je u sklopu promocije projekta te kroz provedbu aktivnosti, budući da projekt obuhvaća i akciju čišćenja podmorja s ciljem promocije projekta i ukazivanja na važnost okoliša te ekološkog očuvanja podmorja.

3.3.4 Financiranje

Ukupna bespovratna sredstva osigurana za projekte prihvaćene na ovaj Poziv je 80.500.000,00 HRK od čega 68.425.000,00 HRK osigurava Europski socijalni fond temeljem Operativnog programa ULJP, a preostalih 15% sredstava u iznosu od 12.075.000,00 HRK osigurano je iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. Projekti koji su odobreni u okviru ovog natječaja dobili su na raspolaganje iznos bespovratnih sredstava u rasponu od 500.000,00 HRK do 2.000.000,00 HRK. Procijenjena vrijednost projekta Ja sam PAUK te ujedno i iznos odobrenih bespovratnih sredstava projekta iznosi 1.871.991,02 HRK.

3.3.5 Provedba i praćenje

Tijekom faze provedbe realizirane su planirane aktivnosti projekta. Praćen je tijek i uspjeh provedbe aktivnosti tijekom čitave faze. U okviru pružanja usluga psihosocijalne pomoći Udruga vrši provedbu sljedećih aktivnosti:

- organizacija radionica tijekom razdoblja od 24 mjeseca – održano je preko 200 individualnih savjetovanja s preko 40 različitih vrsta sudionika. Proces ulaska korisnika u aktivnost započinje ispunjavanjem prijavnog obrasca 1 u kojemu korisnik ispunjava svoje podatke, a broj individualnih savjetovanja ovisi od korisnika do korisnika. Po završetku aktivnosti korisnik ispunjava obrazac 2. Obrasci 1 i 2 unose se u sustav Ministarstva za prikupljanje mikropodataka koji se kasnije koriste za izradu statistike sve korisnike ESF projekata na području Republike Hrvatske.
- nabavljanje ronilačke opreme potrebne za održavanje terapijskog ronjenja – nabavljen je kompresor za punjenje boca te komplet od 12 ronilačkih odijela. Ukupna vrijednost nabavljene opreme je 150 tisuća kuna.
- organizacija ukupno šest radionica grupnog psihološkog savjetovanja – svih šest radionica je uspješno održano. Održane su u prostoriji Udruge.
- organizacija ukupno 40 radionica terapijskog ronjenja – održane su radionice s preko 55 različitih korisnika. Voditelj radionica ovlašten je instruktor ronjenja, a radionice su održane pod nadzorom psihologinje. Psihologinja je veoma bitna za ovu projektnu aktivnost, jer je ona izrađivala evaluacijske upitnike prije zarona i poslije zarona iz kojih je vidljiv blagotvorni utjecaj terapijskog ronjenja na sudionike. Ova aktivnost provedena je od strane Ronilačkog kluba veterana 4. gardijske brigade kao partnera na projektu.

Održano je ukupno šest radionica psihosocijalne pomoći. Tijekom svih održanih radionica svi sudionici su bili uključeni i aktivno su raspravljali o temama radionica.

Prvu radionicu održala je psihologinja Marina Sarić 28. srpnja 2020. na temu „Upravljanje stresom“. Na radionici su sudionici imali priliku bolje se upoznati s pojmom stresa i njegovog utjecaja na svakodnevnicu. Otkrili su koji je njihov osobni lokus kontrole te na koji način mogu u svoj život unijeti promjene koje će im pomoći da se lakše nose sa stresom.

Druga grupna radionica održana je 16. listopada 2020. na temu „Kako uspješnije komunicirati?“. Kroz različite grupne aktivnosti na radionici sudionici su imali priliku bolje upoznati pojam komunikacijskog procesa te osvijestiti vlastite komunikacijske vještine. Drugu radionicu je također održala psihologinja Marina Sarić.

Treća grupna radionica održana je 9. srpnja 2020. na temu „Međuljudske odnosi i rješavanje konflikata“. Aktivnosti radionice uključivale su predavanje, praktične vježbe te primjenu upitnika. Objasnjen je pojam konflikta s ciljem promjene načina na koji sudionici doživljavaju konflikt – on bi trebao biti izazov i prilika za dodatno poboljšanje odnosa. Definirani su razni stilovi rješavanja konflikta. Održala ju je psihologinja Lucija Ivić.

Slika 6 – Održavanje treće radionice u prostoriji Udruge

Izvor: Službena stranica Udruge 4. Gardijske brigade [Internet], dostupno na <https://www.4brigada-zng.hr/eu-projekt/odrzana-peta-grupna-radionica-kako-ocuvati-i-osnaziti-mentalno-zdravlje> [01.07.2022.]

Radionica na temu „Emocije i što s njima“ održana je 13. kolovoza 2020. kao četvrta grupna radionica u sklopu ovog projekta. Na radionici je istaknuta važnost razvoja empatije prema drugima. Objašnjena je funkcija emocija u svakodnevnici, razlika primarnih i sekundarnih emocija te razlika između raspoloženja i emocija. Sudionici su na radionici imali priliku naučiti bolje regulirati emocije, bolje razumjeti vlastite emocije te njihov uzrok. Primijenjen je upitnik, praktične vježbe za predavanje. Četvrtu radionicu održala je psihologinja Lucija Ivić.

Peta grupna radionica održana je 22. rujna 2020. na temu „Kako očuvati i osnažiti mentalno zdravlje“. Predavanje je uključivalo definiciju mentalnog zdravlja, provjera razmišljanja sudionika o istom te su objašnjene vještine otpornosti. Opisani su načini na koje je moguće osnažiti se u teškim životnim situacijama. Radionicu je održala psihologinja Lucija Ivić.

Psihologinja Lucija Ivić održala je i šestu grupnu radionicu „Posttraumatski stres i rast“ 9. studenog 2020. Radionica je održana s osvrtom sudionika na iskustvo sudjelovanja u ratu te mogućim posljedicama istoga na cjelokupno zdravlje pojedinca. Posebna pažnja posvećena je boljem razumijevanju simptoma posttraumatskog stresnog poremećaja (PTSP). Sudionici su mogli procijeniti vlastite promjene kroz vrijeme glede osobne snage, socijalnih odnosa te životnoj filozofiji i podijeliti vlastita iskustva posttraumatskog rasta. Na radionici je također primijenjen upitnik.

Slika 7 – Obavijest o održavanju šeste radionice psihosocijalne pomoći

Izvor: Službena stranica Udruge 4. Gardijske brigade [Internet], dostupno na <https://www.4brigada-zng.hr/eu-projekt/odrzana-peta-grupna-radionica-kako-ocuvati-i-osnaziti-mentalno-zdravlje> [01.07.2022.]

U okviru pružanja usluga zdravstvene skrbi uspješno su održane razne aktivnosti. Nabavljeno je prilagođeno vozilo u svrhu provođenja aktivnosti na projektu u skladu s pravilnikom NOJN.

Pružene su usluge ukupnom broju od preko 70 korisnika gdje su korisnici prevezeni na brojne zdravstvene lokacije na teritoriju Republike Hrvatske kao što su Krapinske toplice, KBC Rebro, KBC Merkur, Bolnica Biograd na Moru, Kninska bolnica, KBC Split, Biokovka i brojne druge ustanove. Prijevoz se odvija uz nadzor medicinske sestre. Da bi sudjelovali u aktivnosti, korisnici kontaktiraju medicinsku sestru kako bi dogovorili prijevoz. Ukoliko je termin u kojemu im je potreban prijevoz, ona se obraća voditelju projekta koji zatim izdaje putni nalog i akontaciju za put vozaču (ukoliko je ista potrebna). Nakon izvršene aktivnosti obračunavaju se putni nalozi, evidencija službenog vozila te medicinska sestra daje izvještaj o prijevozu korisnika. Ova aktivnost od velikog je značaja za brojne branitelje koji nisu imali mogućnost prijevoza u zdravstvene ustanove, posebice u drugim gradovima. Brojni korisnici su slabijeg imovinskog stanja zbog čega bi bez pomoći ovog tipa teško dobili potrebnu zdravstvenu pomoć. Također je korisnicima velik problem bio organizacija prijevoza u smislu dostupnog vozača za dalji put ili prilagođenog vozila, a od velike pomoći je i stalni nadzor medicinske sestre.

U skladu s pravilnikom, Udruga kao prijavitelj morala je jamčiti da su svi sudionici projektnih aktivnosti pripadnici navedenih ciljnih skupina te biti sposobna po potrebi dokazati istinitost tog podatka.

3.3.6 Evaluacija

Prema inicijalnim predviđanjima nositelja projekta očekivan je ukupan broj od 150 korisnika projekta. Prema rezultatima praćenja projekta, na istom je sudjelovalo ukupno 163 korisnika.

Izvršena je vanjska evaluacija projekta kako bi se izmjerio stvarni učinak provedenog projekta. Mjerenje učinaka projekta provedeno je kroz četiri koraka:

- Utvrđivanje okvira evaluacije kroz analizu definiranih pokazatelja, utvrđivanje evaluacijskih pitanja, definiranje kriterija procjene i potrebnih podataka te načina njihova prikupljanja. Izrađen je online upitnik za korisnike aktivnosti podrške u sklopu grupnih radionica psihološkog savjetovanja, individualnih savjetovanja te aktivnosti terapijskog ronjenja.

- Prikupljanje odgovora sudionika te analiza prikupljenih podataka od strane naručitelja.
- Kvalitativna i kvantitativna obrada prikupljenih podataka u svrhu izrade analize uspješnosti provedbe projektnih aktivnosti podrške i učinka na ciljnu skupinu
- Izrada evaluacijskog izvješća koje predstavlja nalaze evaluacije, daje odgovor na evaluacijska pitanja i procjenjuje učinak provedbe aktivnosti na korisnika.

S ciljem ostvarenja evaluacijske svrhe postavljena su pitanja:

- U kojoj mjeri su korisnici pojedine usluge zadovoljni različitim aspektima provedbe?
- Koliki učinak pružene usluge imaju na psihosocijalno osnaživanje kroz različite potpore?
- U kojoj mjeri aktivnosti zadovoljavaju potrebe korisnika?

Izrađeni upitnik postavljen je na platformu Limesurvey sa svrhom prikupljanja podataka koje je provođeno u siječnju 2022. godine. Naručitelj je kontaktirao korisnike projekta te njihove odgovore bilježio u online upitniku. Online upitnik sadržavao je evaluacijska pitanja, a na početku istog ispitana su socio-demografska obilježja ispitanika. Sudionici su na skalama procjenjivali svoje zadovoljstvo različitim aspektima aktivnosti, primjenjivost obrađenih tema, učinak na kvalitetu njihova života te ostvarenje očekivanja.

Ukupno 75 sudionika s područja Splitsko-dalmatinske županije sudjelovalo je u evaluaciji aktivnosti u sklopu prvog elementa projekta „Ja sam PAUK (Ponosan, Aktivan, Uključen, Koristan)“ koji se provodio u trajanju od dvije godine, od strane Udruge 4. gardijske brigade Split i Ronilačkog kluba veterana 4. gardijske brigade. Sudionici i korisnici aktivnost bili su hrvatski branitelji, hrvatski ratni vojni invalidi, supružnici i djeca hrvatskih branitelja ili stradalnika Domovinskog rata. Isti su imali mogućnost sudjelovati u grupnim radionicama psihološkog savjetovanja, individualnom savjetovanju i terapijskom ronjenju. Za aktivnosti grupnog i individualnog savjetovanja sudionici su u najvećoj mjeri saznali putem Udruge 4. gardijske brigade Split, dok su na aktivnost terapijskog ronjenja najčešće upućeni od strane članova obitelji i rodbine.

U aktivnosti grupnog savjetovanja sudjelovale su ukupno 24 osobe koje su procjenjivale vlastito zadovoljstvo različitim aspektima aktivnosti, korisnost i primjenjivost tema te zadovoljenje potreba i očekivanja od radionica. Korisnici izražavaju visoko zadovoljstvo svim aspektima radionica. Ističe se visoko zadovoljstvo organizacijom (prostor), trajanjem savjetovanja, materijalima, obrađivanim temama i pristupačnosti voditeljice grupnih

psiholoških radionica. Isto tako, sudionici su osjećali razumijevanje od strane voditeljice radionica te navode kako im je ista pružala potrebnu podršku tijekom radionice uz osjećaj uključenosti u aktivnost radionica. Grupne radionice potakle su i druženja korisnika van aktivnosti te upoznavanje sudionika s drugima koji se nose sa sličnim problemima. Grupne radionice procijenjene su korisnima, a sadržaj istih bio je lako shvatljiv. Od obrađivanih tema, najkorisnijom se pokazalo očuvanje i osnaživanje mentalnog zdravlja te načini za uspješnije komuniciranje.

U aktivnosti individualnog savjetovanja sudjelovale su također 24 osobe. Sudionici istih najzadovoljniji su s pristupom voditeljice savjetovanja. Podjednako su zadovoljni i organizacijom, trajanjem (broj susreta), obrađenim temama i stručnosti voditeljice. Učinak individualnog savjetovanja na različite aspekte kvalitete života sudionika izmjeren je indirektno te je teško govoriti o jasnoj vezi između procjena sudionika i sudjelovanja na individualnom savjetovanju. Unatoč tome, individualno savjetovanje generalno je pozitivno djelovalo na razvoj kvalitetnih odnosa s ljudima, nižu razinu usamljenosti i izoliranosti te percepciju dostupne pomoći u slučaju potrebe. Individualno savjetovanje bilo je u skladu s očekivanjima sudionika, a najčešće se očekivala stručna, psihološka pomoć, razgovor s ciljem rješavanja problema, razumijevanje, otvorenost i zadovoljenje psiholoških potreba. Sudionici navode kako je individualno savjetovanje zadovoljilo njihove potrebe.

Aktivnost terapijskog ronjenja pohađalo je ukupno 39 sudionika evaluacije. Prema odgovorima sudionika, može se zaključiti kako su isti najviše zadovoljni upravo ovom aktivnosti. Pri tome, ističe se potpuno zadovoljstvo korištenom opremom, pristupom i stručnosti instruktora te organizacijom. Isto tako, visoko je zadovoljstvo vlastitom aktivnosti tijekom terapijskog ronjenja. Skoro svi sudionici uživali su u ovoj aktivnosti te su navedeno smatrali korisno provedenim slobodnim vremenom. Nešto manje je izražen pozitivan učinak terapijskog ronjenja na nošenje sa stresnim situacijama i osjećaj uključenosti u zajednicu. Unatoč tome, sudionici većinski navode kako je aktivnost pridonijela kvaliteti življenja. Uz navedeno, sudionici izražavaju potrebu i želju za nastavkom aktivnosti.

Zaključno, može se reći kako su sudionici općenito zadovoljni različitim aspektima provedbe predmetnih aktivnosti. Iste su bile u skladu s njihovim očekivanjima te je ostvaren cilj psihosocijalnog osnaživanja korisnika u različitim područjima.

3.4 Javna nabava prema pravilniku NOJN

Gospodarski subjekti i udruge koji nisu obveznici Zakona o javnoj nabavi (prilikom provođenja nabave trebaju koristiti pravilnik NOJN – nije obveznik Zakona o javnoj nabavi) u svrhu transparentnog korištenja javnog novca. Udruga veterana 4. Gardijske brigade – PAUCI stoga se pri donošenju odluka o nabavi na ovom projektu služila postupcima nabave opisanim u tom pravilniku.

Vrste postupka nabave prema pravilniku NOJN su direktna pogodba, pregovarački postupak i javno nadmetanje. Direktna pogodba provodi se kod nabave roba, usluga i radova čija je vrijednost do 150.000,00 HRK. Pregovarački postupak provodi se kod roba i usluga čija procijenjena vrijednost iznosi između 150.000,00 HRK i 200.000,00 HRK, odnosno radova čija je procijenjena vrijednost između 150.000,00 HRK i 500.000,00 HRK. Za robu, usluge i radove čija vrijednost premašuje navedene iznose nabava se provodi javnim nadmetanjem.

Procijenjena vrijednost robe, usluga ili radova ne smije se umjetno dijeliti s ciljem izbjegavanja složenijeg postupka nabave. Ukoliko projekt ima više partnera koji zajedno vrše proces nabave, u obzir se uzima vrijednost nabave na razini cijelog projekta.

U slučaju nepridržavanja ovih pragova i općih pravila NOJN-a nositelj projekta dobit će financijsku korekciju.

U svrhu provođenja projektnih aktivnosti nabavljeno je vozilo prilagođeno osobama s invaliditetom prema pravilniku NOJN. Vozilo je namijenjeno prijevozu i pratnji korisnika te je prilagođeno ugradnjom rampe za osobe s invaliditetom. Procijenjena je vrijednost nabave ovog vozila bez PDV-a je 238.400,00 HRK. Vrsta postupka ove nabave je javno nadmetanje s namjerom sklapanja ugovora o nabavi robe.

Javno nadmetanje započinje u trenutku objave Obavijesti o nadmetanju (OoN) i Dokumentacije za nadmetanje (DzN). Ovi dokumenti objavljuju se istovremeno na službenoj internetskoj stranici Strukturnih fondova. Objavljeni su 20.05.2020. godine.

Ponuditelj ispunjava tzv. ponudbeni list koji se također objavljuje na internetskoj stranici Strukturnih fondova te isti mora biti potpisan i pečatiran.

Ponude se dostavljaju na način da se u zatvorenoj omotnici preporučenom poštom dostave na adresu Udruge najkasnije do 10.06.2020. godine u 14:00 sati po srednjoeuropskom vremenu.

Po isteku roka pristigle ponude više ne ulaze u proces ocjenjivanja i odabira. Rizik nepravovremene dostave ponude snosi sam ponuditelj. Kasno prispjele ponude vraćaju se neotvorene pošiljatelju te se evidentiraju kao zakašnjela ponuda. Ako je uz ponudu dostavljena i promjena, prvo se otvara ponuda pa potom osnovna ponuda.

Ponuditelj ima pravo do datuma završetka primanja ponuda odustati od svoje ponude dostavom pisane izjave na isti način na koji je dostavljena i ponuda. Obvezno je naznačiti da se radi o odustajanju od ponude. U ovom se slučaju ponuda također vraća ponuditelju neotvorena.

Ukoliko ponuditelji imaju nejasnoća u svezi Dokumentacije za nadmetanje imaju mogućnost postavljanja pitanja do najkasnije osam dana prije isteka roka za dostavu ponuda. Pitanja se šalju na e-mail adresu kreiranu za potrebe projekta - euprojekt@4brigada-zng.hr. Odgovori na pitanja dostupni su na istoj stranici na kojoj se preuzima dokumentacija za nadmetanje te se objavljuju anonimno najkasnije tijekom petog dana prije isteka roka za dostavu ponuda.

Tijekom roka za dostavu ponuda nositelj je izmijenio nekoliko informacija u dokumentaciji za nadmetanje. Izmijenjeni dokument objavljuje se na istoj internetskoj stranici. Kada su izmjene značajnije, nositelj projekta je dužan produžiti rok za dostavu ponuda u skladu s važnosti izmjena i to za najmanje pet dana. Ako ponuditelj ne preuzme izmijenjenu dokumentaciju na vrijeme to je isključivo njegova vlastita odgovornost. Od ponuditelja koji su ponudu poslali prije postojanja izmjene zatražit će se dostava dodatnih dokumenata u svrhu poštivanja načela jednakog tretmana.

Dopuštenja ponuditeljima u ovom postupku:

Dopušteno je i sudjelovanje više od jednog ponuditelja zajedno – zajednica ponuditelja. Kod zajedničke ponude odgovornost ponuditelja je solidarna. Ponuditelji su dužni nakon odluke sklopiti konzorcijski ugovor (ugovor o zajedničkom projektu, ugovor o ortaštvu i slično). Ovakva ponuda sadrži sve podatke o svakom od subjekata ponude te navedenu opis podjele predmeta nabave po članovima zajednice uz financijski pokazatelj izražen u postotku ili u vrijednosti. Ponuditelj je također dužan u Ponudbenom listu navesti podatke ostalih članova zajednice ponuditelja.

Podizvoditelji – ponuditelj ima pravo dio Ugovora ustupiti podizvoditeljima. Ukoliko ponuditelj ima namjeru ovakvog ustupanja, dužan je to navesti u ponudi. Pritom je obvezno navesti podatke o radovima, robi ili usluzi koju izvodi podizvoditelj te njegovi podaci.

Dopušteno je i mijenjanje podizvođitelja uz pristanak naručitelja. Ako ponuđitelj propusti dostaviti podatke o podizvođitelju, smatra se da nabavu u cijelosti vrši samostalno.

Nije dopušteno nuditi ponude samo za pojedine dijelove nabave jer predmet nabave nije podijeljen u grupe nego je jedinstven. Inačice i alternativne ponude također nisu dopuštene u ovom postupku nabave.

3.4.1 Tehničke specifikacije

U okviru Dokumentacije za nadmetanje također se definira i prilog „Tehničke specifikacije i troškovnik“ u kojemu su iskazane detaljne tehničke specifikacije predmeta nabave. Ponuđitelj šalje u cijelosti popunjen prilog. Ponuđitelj ne smije nuditi opremu koja je pokusna serija ili prototip. Vozilo i prilagođena rampa za osobe s invaliditetom moraju biti u potpunosti novi te njihovi sastavni dijelovi ne smiju biti reparirani.

U prilogu ponuđitelj upisuje točne specifikacije vozila koje nudi te se poziva na stranicu kataloga ili jednakovrijednog dokumenta koji dokazuje da vozilo ispunjava tražene specifikacije. Obvezno je zadovoljiti sve definirane minimalne tehničke uvjete.

Odabrani ponuđitelj je obvezan isporučiti vozilo na adresu Udruge s montiranom rampom prilagođenom osobama s invaliditetom.

Vozilo iz ponude mora zadovoljavati minimalno sljedeće uvjete:

- Broj sjedala 8+1
- Snaga motora barem 90kW
- Barem četvora vrata
- Dužina 5000 milimetara, širina 1900 milimetara
- ABS
- Zračni jastuk
- Klima uređaj
- Zavjesice stražnjih kotača za zaštitu od blata
- Svjetlo u stražnjem dijelu vozila
- Svjetla za maglu
- Zadovoljavanje Europske ekološke norme Euro 6
- Reflektirajuća traka na stražnjim vratima

- Podesivi nasloni za glavu
- Dnevna i noćna funkcija unutarnjeg retrovizora
- Rezervni kotač uz potreban alat
- Podesivi upravljač sa sigurnosnim stupom
- Signaliziranje nekorištenja pojasa za vezanje
- Nosivost rampe za osobe s invaliditetom od minimalno 280 kg.

Uz navedene, prvobitno je zahtijevana i stavka „sustav nadopune goriva bez čepa sa zaštitom protiv ulijevanja pogrešnog goriva“. Jedan ponuditelj je sukladno mogućnosti postavljanja pitanja naručitelju poslao zahtjev vezan za ovu stavku. Zatraženo je brisanje ove tehničke specifikacije iz gore navedenih uvjeta pozivajući se na kršenje pravila i načela tržišnog natjecanja na način da se favorizira jedan proizvođač, a ostali diskvalificiraju, a sve utvrđeno činjenicom da na tržištu postoji samo jedan proizvođač koji u opisu opreme iz proizvodnog programa ima navedenu tu stavku. Po zaprimanju ovog zahtjeva, naručitelj je objavio izmjenu Dokumentacije za nadmetanje u kojoj je ova stavka izbrisana budući da je tu stavku ranije smatrao standardnom specifikacijom koja je svim gospodarskim subjektima dostupna za ugradnju te je nesvjesno diskvalificirao određene proizvođače navodeći tu stavku.

3.4.2 Rok izvršenja ugovora

Odabrani ponuditelj dužan je izvršiti svoje ugovorne obveze najkasnije 60 kalendarskih dana od dana potpisivanja Ugovora o nabavi. Nakon izvršenja ugovornih obveza sastavlja se Zapisnik o primopredaji. U slučaju prekoračenja roka izvršenja s uključenim opravdano produženim rokom, ponuditelj je dužan naručitelju platiti ugovornu kaznu od ukupno dva promila ukupno ugovorene vrijednosti predmeta nabave po danu prekoračenja roka. Ukupan iznos ugovorne kazne ne smije prijeći više od 5% od iznosa ugovorene vrijednosti nabave. Naručitelj mora pismenim putem obavijestiti odabranog ponuditelja o visini ugovorne kazne. Naručitelj ima pravo i tražiti naknadu štete uzrokovanu prekoračenjem roka izvršenja u iznosu stvarno nastale štete. Pri utvrđivanju iznosa štete primjenjuje se pravo Republike Hrvatske. U slučaju spora nadležan je sud u Splitu. U slučaju izvanrednih okolnosti poput rata ili elementarnih nepogoda koji nisu bili predviđeni u trenutku sklapanja ugovora i koji ugrožavaju provođenje ugovora, produljuje se rok ispunjenja ugovornih obveza. Kada dođe do produljenja roka izvršenja sklapa se dodatak Ugovora.

3.4.3 Sadržaj ponude

Unutar natječajne dokumentacije dostupni su dokumenti koji se šalju kao prijava projekta. Svi dokumenti dostupni su na internetskoj stranici Strukturnih fondova. Potrebni dokumenti su sljedeći:

- Ponudbeni list (preporučljivo prva stranica ponude) – pravilno popunjen, potpisan i pečatiran
- Tehničke specifikacije i troškovnik - pravilno popunjeni, potpisani i pečatirani
- Katalog koji dokazuje postojanje tražene tehničke specifikacije
- Izjava ponuditelja - pravilno popunjena, potpisana i pečatirana
- Izjava o sposobnosti za obavljanje profesionalne djelatnosti - pravilno popunjena, potpisana i pečatirana
- Izjava o solventnosti - pravilno popunjena, potpisana i pečatirana.

Ponuda se dostavlja u jednom primjerku, na latiničnom pismu te pisana hrvatskim ili engleskim jezikom i neizbrisivom tintom. Ukoliko je ponuda ili dio ponude pisan na nekom drugom jeziku, uz nju se prilaže i prijevod od strane ovlaštenog sudskog tumača na hrvatski jezik. Treba biti izrađena tako da čini jednu cjelinu, odnosno, ako ima dva ili nekoliko dijelova, uvezuje se tako da je onemogućeno naknadno umetanje ili vađenje stranica. Stranice trebaju biti adekvatno označene na način da se vidi redni broj stranice te ukupan broj stranica ponude.

Propisan je i način određivanja cijene. Cijena ponude dostavlja se u kunama i treba biti zapisana u broječanom obliku. Ponuditelj treba upisati jediničnu cijenu i ukupnu cijenu za svaku pojedinu stavku troškovnika, kao i cijenu s porezom na dodanu vrijednost i bez njega. Također treba uračunati poseban porez na motorna vozila (PPMV) te cijenu ponude s uračunatim PPMV-om i PDV-om. Cijena koja je ponuđena smatra se fiksnom te je nepromjenjiva za čitavo vrijeme trajanja ispunjenja ugovornih obveza i važenja Ugovora. Ponuditelj se za ukupnu ponuđenu cijenu obvezuje izvršiti nabavu u cijelosti na način nakon sklapanja Ugovora prijavitelju dostavi kombi vozilo u cjelovitoj funkciji za koju je namijenjen i s pravilno ugrađenom rampom za osobe s invaliditetom. u cijenu su uračunati i troškovi rada, materijala, zakonskih obveza, poreza, prijevoza te svi ostali direktni i indirektni troškovi vezani za ispunjenje ugovornih obveza.

Ponuditelj je dužan dati jamstveni rok u trajanju od najmanje 60 mjeseci od dana potpisa Zapisnika o primopredaji. Jamstveni rok mora sadržavati:

- Otklanjanje svih kvarova ili nedostataka na robi koji nisu nastali krivnjom korisnika. Za opremu koju ponuditelj nije u mogućnosti popraviti na lokaciji uobičajenog korištenja, isti je dužan odvesti u servis te ju u funkcionalnom stanju vratiti iz servisa.
- Provjeravanje stanja popravka opreme preuzete od ponuditelja, posebice u slučaju duljeg vremena dovršetka i povrata
- Zamjenu novom robom istih specifikacija u slučaju nemogućnosti otklanjanja kvara

Ponuditelj ima pravo određene stavke iz ponudbene dokumentacije (posebice tehničke ili poslovne tajne i povjerljive aspekte ponude) označiti tajnom. Kod označavanja podataka tajnim dužan je u ponudi naznačiti na temelju koje pravne osnove su ti podaci tajni. Naručitelj je obavezan čuvati tako označene podatke. Tajni podaci ne smiju biti podaci o jediničnim cijenama, iznosi pojedinih stavki, cijena ponude te podaci iz ponude vezani za kriterij biranja ponude.

3.4.4 Otvaranje ponuda i odluka o izboru

Po isteku roka za dostavu u prostorijama Udruge otvaraju se ponude. Otvaranje ponuda nije javno. Predstavnici naručitelja pregledavaju i ocjenjuju ponude. Odbor za nabavu vozila čini ukupno 5 članova koji su imenovani u Odluci objavljenoj na internetskoj stranici Strukturnih fondova.

Pregledavanje i ocjenjivanje ponuda obavlja se kroz četiri aktivnosti:

- procjena ispunjenja uvjeta kvalifikacije i postojanja obveznih razloga isključenja,
- procjena tehničkih sukladnosti,
- provjera ispunjenja formalnih zahtjeva,
- ocjena prema kriterijima za odabir.

Kriterij za izbor ponude je najniža ponuđena cijena. Naručitelj je obavezan donijeti Odluku o odabiru ponude u roku od trideset kalendarskih dana od dana isteka roka za dostavu ponuda.

Otvaranjem ponuda utvrđeno je da je u propisanom roku pristigla ukupno jedna ponuda koja je u potpunosti zadovoljavala sve uvjete iz Dokumentacije za nadmetanje. U skladu s tim, ponuda se ocjenjuje valjanom te se prema kriteriju za odabir ponuda označava kao

prihvatljiva s najnižom ponuđenom cijenom. Odabran je ponuditelj GRAND AUTO d.o.o., Ljubljanska avenija 4, 10090 Zagreb, Poslovnica Split, Kralja Držislava 18, 21000 Split, Republika Hrvatska; OIB: 30176496729. S ponuditeljem se sklapa ugovor o nabavi vozila s rampom prilagođenom osobama s invaliditetom. Postupak pregleda i ocjene ponuda završen je dana 10. lipnja 2020. u 15:04 sati. Odluka je objavljena 15. lipnja 2020. godine.

Ponuda je izrađena 1. lipnja 2020 te poslana na adresu naručitelja preporučenom poštom. Zaprimljena je 8. lipnja u 9 sati i 18 minuta. Ponuda je podnesena od ponuditelja samostalno. Utvrđeno je da su poslani svi traženi dokumenti koji dokazuju da ne postoje razlozi isključenja. Također su poslani dokumenti koji potvrđuju pravnu sposobnost i solventnost ponuditelja. Cijena je dostavljena uz podatke obračuna (Tablica 2).

Tablica 2 – Obračun cijene ponuditelja

Cijena ponude bez PDV-a	221.451,31 HRK
Cijena ponude bez PDV-a nakon računске kontrole	221.451,31 HRK
Porez na dodanu vrijednost (PDV)	55.362,83 HRK
Porez na dodanu vrijednost (PDV) nakon računске kontrole	55.362,83 HRK
Poseban porez na motorna vozila (PPMV)	15.275,85 HRK
Poseban porez na motorna vozila (PPMV) nakon računске kontrole	15.275,85 HRK
Cijena ponude s PDV-om i PPMV-om	292.089,99 HRK
Cijena ponude s PDV-om i PPMV-om nakon računске kontrole	292.089,99 HRK

Izvor – izrada autora prema podacima dobivenih od nositelja projekta

Utvrđeno je da je ponuda cjelovita te pravilno ovjerena i potpisana. Ponuda zadovoljava sve zahtjeve definirane prilogom „Tehničke specifikacije i troškovnik“.

Slika 8 – Objava dostavljenog vozila uz obvezne elemente vidljivosti

Izvor: Internet stranica Udruge 4.Gardijske brigade [Internet], dostupno na <https://www.4brigada-zng.hr/cu-projekt/nabava-opreme-sufinancirane-iz-europske-socijalnih-fondova> [16.06.2022.]

3.5 Vođenje troškova na projektu

Tijekom provedbe projekta potrebno je pratiti „cash flow“ kako bi projekt bio uspješno realiziran. Tijekom vođenja projekta, troškovi se unaprijed planiraju, izračunava se očekivani priljev sredstava od Zahtjeva za nadoknadom sredstava koja se ispostavljaju prema Projektnom tijelu druge razine svaka tri mjeseca. Važno je paziti na solventnost i likvidnost kako bi se plaće adekvatno isplatile. Nabave i projektne aktivnosti planirane su u skladu financijskim stanjem. Ovo se posebno odnosi na usluge zdravstvene skrbi koje zahtijevaju najviše troškova – gorivo, AdBlue, dnevnice, amortizaciju vozila i slično.

Ne postoje službeno propisana pravila ni smjernice vođenja evidencije o troškovima, ali je preporučljivo voditi evidenciju o iznosima:

- Neizravnih troškova – odnosi se na 15% iznosa plaće koji se ne moraju pravdati prema PT2, ali je važno racionalno korištenje jer PT2 može zatražiti uvid u taj dio troškova
- Prosječnog broja vožnja i potrošnje goriva po mjesecu (u svrhu planiranja potrošnje u sljedećem mjesecu)
- Očekivane uplate od strane PT2 prema ZNS-u te očekivanom vremenu uplate
- Prosječno potrebnog iznosa za plaće po mjesecu
- Planiranih manjih troškova poput vođenja bankovnog računa, uredskog materijala i slično

Tijekom čitave izvedbe projekta vođena je evidencija o svim troškovima u svrhu učinkovitije raspodjele sredstava. Evidentiran je „cash flow“ u Zahtjevima za nadoknadom sredstava, predujmovi, bankovni izvodi i isplate partneru projekta za provođenje aktivnosti. Vođena je evidencija o plaćama voditelja, koordinatora, psihologa, vozača, medicinskog tehničara i drugih sudionika projektnih aktivnosti. Također su bilježeni troškovi opreme i oglašavanja. U neizravni troškove projekta ubrajaju se uredski materijal, laptop za voditelja projekta, laptop za koordinatoricu, najam automobila, zimske gume i montaža istih, trošak autoceste, trošak goriva, račun za ENC uređaj i nadoplatu istog, tekućina za stakla, ručak na službenom putu, trošak osvježenja radionice ronjenja, službeni mobitel za kombi vozilo, grijalica za djelatnike na projektu, vođenje bankovnog računa i brojni drugi.

Čitav projekt uspješno je proveden i finaliziran bez ikakvih financijskih korekcija na teret Udruge kao nositelja projekta.

4. ZAKLJUČAK

Republika Hrvatska jedna je od novijih članica Unije te kao takva ima slabiji životni standard od većine drugih članica. Ipak, RH bilježi rast standarda od trenutka ulaska u Europsku Uniju. Jedna od najznačajnijih mogućnosti koju Europska Unija pruža Republici Hrvatskoj kao svojoj članici je mogućnost financiranja projekata u svrhu poboljšanja života građana.

Europski socijalni fond jedan je od temeljnih instrumenata Unije koji ima za cilj izjednačavanje životnih standarda zemalja članica Unije kroz jačanje ekonomske i socijalne kohezije. Kroz Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali potiču se aktivnosti koje pomažu građanima u unaprjeđenju vlastitih vještina kako bi se lakše integrirali na tržište rada te kako bi se u konačnici reduciralo siromaštvo i socijalna isključenost pojedinaca. Projekt „Ja sam PAUK (Ponosan, Aktivan, Uključen, Koristan)“ također za cilj ima pomoć i povećanje socijalne uključenosti pojedinaca. Projekt se pokazao iznimno korisnim u tom smislu te je rezultirao vidljivim pozitivnim promjenama kod korisnika bilo sudjelovanjem u aktivnostima, bilo kroz zdravstvenu pomoć pruženu od strane Udruge.

Provedba analiziranog projekta završila je bez ijedne financijske korekcije što je od velike važnosti za Udrugu kao korisnika projekta budući da svaka financijska korekcija ide na njegov vlastiti teret. Važno je, dakle, sustavno pratiti pravila i propise koji reguliraju provođenje projekata kako bi se izbjegle nepovoljne situacije.

Fond korisniku pruža velike mogućnosti te omogućava samo ostvarenje projekta, ali kao naknadu za sufinanciranje od korisnika zahtjeva strogo poštivanje mnogobrojnih pravila. Iznimno je bitno za korisnika da se prije samog planiranja projekta dobro upozna s pravilima i rokovima prijave i provedbe projekata.

Tijekom pisanja rada, kao najveća mana ovih projekata uočena je činjenica da je literatura na tu temu veoma slabo obrađena te je stoga i opće znanje o njima nedovoljno. Ukoliko bi se povećalo znanje građana o mogućnostima koje pruža EU u okviru Europskog socijalnog fonda, zasigurno bi se još učinkovitije iskoristili dostupni fondovi te na taj način dodatno unaprijedili život zajednice.

Zaključno, projekti financirani iz Europskog socijalnog fonda predstavljaju veliku priliku za opće unaprjeđenje gospodarstva i socijalnog napretka Republike Hrvatske. Kvalitetno iskorišteni fondovi pozitivno utječu na opće poboljšanje kvalitete života pojedinaca.

LITERATURA:

Izvori s interneta:

1. ESF Upute za prijavitelje OP ULJP o provedbi horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [10.07.2022.]
2. Europski socijalni fond [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/> [02.06.2022.]
3. Europski socijalni fond – Učinkoviti ljudski potencijali [Internet], dostupno na: <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2014-2020/kriteriji-odabira/> [01.07.2022.]
4. IRMO Upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na <https://irmo.hr/4-upravljanje-projektnim-ciklusom/> [10.06.2022.]
5. Javna nabava – Što su to NOJN pravila [Internet], dostupno na <https://javna-nabava.info/sto-su-to-nojn-pravila/> [29.08.2022.]
6. Milić, R.: Upravljanje projektnim ciklusom - Uvod u upravljanje projektnim ciklusom, M.Sc.E.E., Cluster CEDRA Split & Eupolis grupa d.o.o [Internet], dostupno na <https://www.slideserve.com/jontae/upravljanje-projektnim-ciklusom-uvod-u-upravljanje-projektnim-ciklusom> [28.08.2022.]
7. Razvojna agencija Karlovačke županije – Uvod u upravljanje projektnim ciklusom, [Internet], dostupno na <https://www.ra-kazup.hr/karla/wp-content/uploads/2020/10/4.1.-Uvod-u-upravljanje-projektnim-ciklusom.pdf> [12.06.2022.]
8. SAFU Priručnik [Internet], dostupno na https://safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU_-_PRIRUCNIK_ZA_KORISNIKE_v_2.pdf [05.06.2022.]
9. Smjernice za upravljanje projektnim ciklusom [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/06/Smjernice_za_.pdf [18.06.2022.]
10. Strukturni fondovi OP ULJP [Internet], dostupno na <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-ucinkoviti-ljudski-potencijali-2014-2020/> [02.06.2022.]
11. Službena stranica Udruge 4. Gardijske brigade [Internet], dostupno na <https://www.4brigada-zng.hr/> [05.06.2022.]

12. Strukturni fondovi: Postupci nabave [Internet], dostupno na: https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/natjecaji/suradnja-organizacija-civilnoga-drustva-i-lokalnih-vlasti-na-prevenciji-korupcije-i-sukoba-interesa-u-provedbi-javnih-politika-16011/Prilog-4_Postupci-nabave.pdf [13.07.2022.]
13. Strukturni fondovi – Upute za prijavitelje UP.04.2.1.10 [Internet], dostupno na https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2020/07/Upute-za-prijavitelje_cistopis.pdf [30.08.2022.]
14. Upute za korisnike horizontalnih načela [Internet], dostupno na <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Upute-za-prijavitelje-i-korisnike-Operativnog-programa-U%C4%8Dinkoviti-ljudski-potencijali-2014.-2020.-o-provedbi-horizontalnih-na%C4%8Dela.pdf> [02.07.2022.]
15. Upute za korisnike sredstava – Informiranje, komunikacija i vidljivost [Internet], dostupno na <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/Upute-za-korisnike-zadnja-verzija.pdf> [13.07.2022.]
16. Upute za prijavitelje OP ULJP „Podrška socijalnom uključivanju“ [Internet], dostupno na http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2017/09/Upute-za-prijavitelje_12.01.2018.pdf [06.06.2022.]
17. Upute za prijavitelje OP ULJP „Promocija zdravlja i prevencija bolesti“ [Internet], dostupno na <https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2020%20Natje%C4%8Daji/Upute%20za%20prijavitelje-Promocija%20i%20prevencija-faza%202.pdf> [05.06.2022.]
18. Upravljanje projektnim ciklusom Uvod u upravljanje projektnim ciklusom Ranko Milić, M.Sc.E.E. , Cluster CEDRA Split & Eupolis grupa d.o.o [Internet], dostupno na <https://www.slideserve.com/jontae/upravljanje-projektnim-ciklusom-uvod-u-upravljanje-projektnim-ciklusom> [28.08.2022.]

Pravilnici/Zakoni:

1. Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15), dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_84_1562.html [08.06.2022.]
2. Narodne novine br. 78/12, 143/13 i 157/13, dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_01_3_119.html [04.06.2022.]
3. Narodne novine br. 92/2014, dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_07_92_1838.html [02.06.2022.]

4. Narodne novine 120/2016 članak 4. Načela javne nabave, dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2016_12_120_2607.html [29.08.2022.]
5. Narodne novine 125/2011, 144/2012, članak 258. Subvencijska prijevarena, dostupno na <https://zakonipropisi.com/hr/zakon/kazneni-zakon/258-clanak-subvencijska-prijevara> [12.07.2022.]
6. Zakon o javnoj nabavi - POSTUPCI JAVNE NABAVE POGLAVLJE 1. VRSTE I ODABIR POSTUPKA JAVNE NABAVE Članak 356., dostupno na <https://www.zakon.hr/z/223/Zakon-o-javnoj-nabavi> [23.08.2022.]
7. Zakon o javnoj nabavi - POSTUPCI JAVNE NABAVE POGLAVLJE 1. VRSTE I ODABIR POSTUPKA JAVNE NABAVE Članak 357., dostupno na <https://www.zakon.hr/z/223/Zakon-o-javnoj-nabavi> [23.08.2022.]

POPIS TABLICA:

Tablica 1 – Određivanje ciljne skupine prema vrsti medija.....	28
Tablica 2 – Obračun cijene ponuditelja.....	49

SAŽETAK

Glavni europski instrument koji se bavi poticanjem rasta zaposlenosti, unaprjeđivanja sustava obrazovanja, mobilnosti radne snage, učinkovitosti javne uprave i cjeloživotnog učenja je Europski socijalni fond. Ovaj završni rad analizira specifičnosti provedbe projekata sufinanciranih iz njihovih sredstava preko kojih se postižu navedeni ciljevi. U okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski resursi unutar programskog razdoblja 2014.-2020. objašnjen će se koji pravni okvir definira provođenje projekata. Opisani su primjeri projekta, osnovna pravila i odgovornosti korisnika i obveza uvažavanja znakova vidljivosti tijekom provedbe projekta. Razrađene su obveze korisnika po pojedinim fazama projekta, s naglaskom na važnost uvažavanja horizontalnih prioriteta pri izvedbi aktivnosti. Nadalje, navodi se plan nabave kod projekata ovog tipa, pojam proračuna te koji su prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi na projektu.

U empirijskom dijelu rada analiziran je konkretan primjer projekta „Ja sam PAUK (Ponosan, Aktivan, Uključen, Koristan)“ Udruge veterana 4. gardijske brigade Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ financiranog iz Europskog socijalnog fonda. Ovaj dio rada na praktičnom primjeru prikazuje specifičnost provedbe projekta koji je opisan u prvom poglavlju. Uvodni dio poglavlja opisuje rad Udruge te način na koji je došlo do ideje samog projekta. Zatim je objašnjen način njegove prijave, javne nabave i u konačnici provedbe projektnih aktivnosti uz pridržavanje svih propisanih pravila i rezultata projekta.

U završnom poglavlju rada iznesena su konačna razmišljanja o načinu provedbe projekata ovakvog tipa, uspješnosti projekta iz navedenog primjera te utjecaju koji projekti financirani iz Europskog socijalnog fonda imaju na opće dobro Republike Hrvatske.

Ključne riječi: Europski socijalni fond, Socijalna uključenost, Projekt „Ja sam PAUK“

SUMMARY

The main European instrument dealing with encouraging employment growth, improving the education system, workforce mobility, public administration efficiency and lifelong learning is the European Social Fund. This final paper analyzes the specifics of the implementation of projects co-financed from their funds through which the stated goals are achieved. Within the Operational Programme Efficient Human Resources 2014-2020 it is explained which legal framework defines the implementation of projects. The paper contains descriptions of project application conditions, basic rules and responsibilities of the user, and the obligation to respect visibility signs during the implementation of the project. The users obligations for individual phases of the project have been elaborated, with an emphasis on the importance of respecting horizontal priorities when carrying out activities. Furthermore, the procurement plan for projects of this type, the concept of budget, and the acceptable and unacceptable costs of the project are specified.

In the empirical part of the paper, a concrete example of the project "Ja sam PAUK (Ponosan, Aktivan, Uključen, Koristan)" of the Association of Veterans of the 4th Guards Brigade of the Operational Programme "Efficient Human Resources" financed by the European Social Fund was analyzed. This part of the paper shows the specificity of the implementation of the project described in the first chapter on a practical example. The introductory part of the chapter describes the work of the Association and the way in which the idea of the project itself came about. Then, the method of its application, public procurement and ultimately the implementation of project activities was explained in compliance with all prescribed rules and project results.

In the final chapter of the paper, the final thoughts on the implementation of projects of this type, the success of the project from the above example, and the impact that projects financed from the European Social Fund have on the general good of the Republic of Croatia are presented.

Keywords: European Social Fund, Social inclusion, Project "Ja sam PAUK"